ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 15. decembra 2010 *

Vo veci T-427/08,

Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR), so sídlom v Bruseli (Belgicko), v zastúpení: P. Mathijsen, advokát,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: pôvodne X. Lewis a F. Ronkes Agerbeek, neskôr F. Ronkes Agerbeek a F. Castilla Contreras, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: angličtina.

ktorú v konaní podporuje:

Richemont International SA, so sídlom v Bellevue (Švajčiarsko), v zastúpení: J. Ysewyn, advokát, a H. Crossley, solicitor,

vedľajší účastník konania,

ktorej predmetom je zrušenie rozhodnutia Komisie K(2008) 3600 z 10. júla 2008, ktorým sa zamieta sťažnosť podaná žalobkyňou vo veci COMP/E-1/39097,

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory O. Czúcz (spravodajca), sudcovia I. Labucka a K. O'Higgins,

tajomník: K. Pocheć, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. februára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

Skutkové okolnosti

1 Žalobkyňa Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR) (Európska konfederácia hodinárov) je neziskovým združením siedmich národných združení pochádzajúcich zo šiestich členských štátov a reprezentujúcich záujmy nezávislých hodinárov.

2 Žalobkyňa podala na Komisii Európskych spoločenstiev sťažnosť proti viacerým podnikom, medzi ktoré patrí aj vedľajší účastník konania, pôsobiacim v oblasti výroby hodiniek (ďalej len „výrobcovia švajčiarskych hodiniek"), pričom v tejto sťažnosti poukázala na existenciu dohody alebo zosúladeného postupu uvedených výrobcov a na zneužívanie dominantného postavenia vyplývajúce zo skutočnosti, že odmietli zásobovať nezávislých opravárov hodiniek náhradnými dielmi.

3 Listom z 28. apríla 2005 Komisia oznámila žalobkyni svoje predbežné stanovisko v súvislosti so sťažnosťou (ďalej len „predbežné stanovisko"). Uviedla, že na konci svojho vyšetrovania nenašla nijaký dôkaz poukazujúci na existenciu zosúladeného postupu alebo dohody výrobcov luxusných hodiniek. Okrem toho usúdila, že samostatný trh opravy a údržby neexistuje a poskytovanie týchto služieb predstavuje vlastnosť trhu

luxusných hodiniek, ktorý je veľmi konkurenčný. Preto dospela k záveru, že skutočnosti uvedené v sťažnosti nepredstavovali porušenie článkov 81 ES a 82 ES.

4 Listom z 20. júla 2005 žalobkyňa Komisii predniesla svoje pripomienky k predbežnému stanovisku a opätovne uviedla, že odmietnutie výrobcov švajčiarskych hodiniek naďalej poskytovať náhradné diely predstavuje porušenie pravidiel Spoločenstva týkajúcich sa hospodárskej súťaže.

5 Listom z 13. decembra 2007 Komisia v súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 773/2004 zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 123, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 81), informovala žalobkyňu, že po preskúmaní skutkových a právnych okolností, ktoré uviedla vo svojej sťažnosti a v ďalších pripomienkach, trvá na svojom predbežnom závere, podľa ktorého neexistuje dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania uvádzaných porušení. Listom z 30. januára 2008 žalobkyňa na tento list odpovedala v tom zmysle, že trvá na svojom pôvodnom stanovisku.

6 Komisia prijala 10. júla 2008 rozhodnutie K(2008) 3600, ktorým odmietla sťažnosť z dôvodu neexistencie dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania uvedených porušení (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

7 Komisia svoj záver o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva založila na štyroch hlavných skutočnostiach.

8 Po prvé uviedla, že sťažnosť sa týka nanajvýš trhu alebo časti trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam.

9 Po druhé Komisia dodala, že na základe informácií, ktoré mala k dispozícii, nemohla dospieť k záveru o existencii kartelu alebo protisúťažného zosúladeného postupu výrobcov švajčiarskych hodiniek, a najmä, že je nepravdepodobné, že systémy selektívnej distribúcie, ktoré uvedení výrobcovia zaviedli, nespadajú do pôsobnosti blokovej výnimky upravenej v nariadení Komisie (ES) č. 2790/1999 z 22. decembra 1999 o uplatňovaní článku 81 ods. 3 [ES] na kategórie vertikálnych dohôd a zosúladených postupov (Ú. v. ES L 336, s. 21; Mim. vyd. 08/001, s. 364) (napadnuté rozhodnutie, bod 43).

10 Po tretie Komisia uviedla, že preskúmala primárny trh luxusných a prestížnych hodiniek, ako aj dva trhy záručného a pozáručného servisu, teda trh náhradných dielov a trh opravy a údržby uvedených hodiniek, pričom dospela k *prima facie* záveru, že tieto dva trhy nie sú samostatné, a preto zrejme neexistuje nijaké dominantné postavenie a otázka existencie zneužívania tak nemá opodstatnenie (napadnuté rozhodnutie, bod 44).

11 Po štvrté Komisia poukázala na to, že z posúdenia uvedených porušení vyplýva, že aj v prípade pridelenia ďalších finančných prostriedkov na preskúmanie sťažnosti existuje len malá pravdepodobnosť zistenia porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, takže takéto použitie prostriedkov by bolo neprimerané (napadnuté rozhodnutie, body 8 a 45). Dodala, že aj v prípade, že by takéto porušenia pravidiel Spoločenstva o hospodárskej súťaži mohli byť zistené, vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž

a súdy, ktoré sú príslušné na uplatňovanie článkov 81 ES a 82 ES, sú v každom prípade v dobrej pozícii na to, aby sa nimi zaoberali (napadnuté rozhodnutie, bod 8).

Konanie a návrhy účastníkov konania

12 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 24. septembra 2008 žalobkyňa podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

13 Podaním doručeným do kancelárie Súdu prvého stupňa 27. januára 2009 podal Richemont International návrh na vstup vedľajšieho účastníka do konania na podporu Komisie. Uznesením z 30. marca 2009 predseda štvrtej komory Súdu prvého stupňa tomuto návrhu vyhovel.

14 Vedľajší účastník konania predložil svoje vyjadrenie a ostatní účastníci konania k nemu predložili svoje pripomienky v stanovených lehotách.

15 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (štvrtá komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania vyzval účastníkov, aby písomne odpovedali na isté otázky a predložili niektoré dokumenty. Účastníci konania tejto požiadavke vyhoveli v stanovenej lehote.

16 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 3. februára 2010. Žalobkyňa na pojednávaní požiadala, aby bola zo spisu odstránená časť odpovede Komisie na písomnú otázku Všeobecného súdu, pričom tvrdila, že táto časť obsahuje argumentáciu, ktorá nesúvisí

s položenou otázkou a ktorá je navyše vo vzťahu k tvrdeniam Komisie v napadnutom rozhodnutí, vo vyjadrení k žalobe a v duplike nová.

17 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania,

— zaviazal vedľajšieho účastníka konania znášať vlastné trovy konania, ktoré mu vznikli vzhľadom na jeho vstup do konania.

18 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

19 Vedľajší účastník konania navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

Právny stav

20 Na podporu svojej žaloby žalobkyňa uvádza päť žalobných dôvodov. Prvý žalobný dôvod je rozdelený do dvoch častí a je založený jednak na nesprávnom posúdení existencie záujmu Spoločenstva a jednak na pochybeniach v súvislosti s konštatovaním, že veľkosť trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, a teda aj jeho hospodársky význam, majú obmedzený rozsah. Druhý žalobný dôvod je založený na nesprávnej definícii relevantného trhu. Tretí žalobný dôvod vychádza z porušenia článku 81 ES, kým štvrtý žalobný dôvod z porušenia článku 82 ES. Piaty žalobný dôvod je založený na zneužití právomoci spočívajúcom v oneskorenom poukázaní na neexistenciu záujmu Spoločenstva, skreslení obsahu žaloby, ako aj neobjektívnosti vyšetrovania Komisie.

21 Je potrebné poukázať na to, že žalobkyňa spochybňuje dôvody Komisie, na základe ktorých prijala záver, že neexistuje dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní preskúmania sťažnosti, nielen svojím prvým, ale aj druhým, tretím a štvrtým žalobným dôvodom. Všeobecný súd sa preto domnieva, že je vhodné najprv preskúmať druhú časť prvého žalobného dôvodu týkajúcu sa veľkosti trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, a jeho hospodárskeho významu a že prvú časť tohto žalobného dôvodu týkajúceho sa dostatočného záujmu Spoločenstva je potrebné preskúmať až po konštatovaní dôvodnosti druhého, tretieho a štvrtého žalobného dôvodu.

1. *O veľkosti trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, a jeho hospodárskom význame*

Tvrdenia účastníkov konania

22 Podľa žalobkyne Komisia na podporu svojho záveru, že neexistuje dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania, v bode 8 napadnutého rozhodnutia uviedla, že sťažnosť sa týka len (časti) trhu „obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam". Komisia však tento trh neidentifikovala, nevymedzila jeho veľkosť a neopísala jeho hospodársky význam, čím porušila svoju povinnosť odôvodnenia. Komisia tiež nezohľadnila skutočnosť, na ktorú žalobkyňa poukázala v rámci správneho konania, že nezávislí hodinári v 27 členských štátoch sú ovplyvnení postupom výrobcov švajčiarskych hodiniek a že tento postup predstavuje pre celú remeselnú činnosť hrozbu zániku.

23 Komisia, ktorú podporuje vedľajší účastník konania, uvádza, že úplná analýza a odôvodnenie jej stanoviska o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva sa nachádzajú nielen v úvodnej časti napadnutého rozhodnutia, ktorú žalobkyňa kritizuje, ale aj v celom napadnutom rozhodnutí, osobitne v bodoch 12 až 26. V uvedených bodoch je jasne uvedený relevantný primárny trh (trh luxusných alebo prestížnych hodiniek) a trhy záručného a pozáručného servisu (trh opravy a údržby uvedených hodiniek a trh náhradných dielov pre tieto hodinky).

24 Komisia dodáva, že konštatovanie uvedené v bode 8 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého má trh obmedzenú veľkosť, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam, má oporu v tvrdení uvedenom v rovnakom bode, podľa ktorého z informácií,

ktoré Komisia získala, vyplýva, že „záručné a pozáručné služby týkajúce sa luxusných alebo prestížnych hodiniek predstavujú len nepodstatnú časť celkového obratu spojeného s predajom luxusných alebo prestížnych hodiniek, pričom je potrebné mať na zreteli, že [uvedené hodinky] predstavujú len časť celého trhu hodiniek".

25 Komisia dodáva, že údajná neexistencia odôvodnenia vyplýva z nesúhlasu žalobkyne s definíciou relevantného trhu. Podľa Komisie musia byť obidva trhy záručného a pozáručného servisu preskúmané spoločne s primárnym trhom, teda s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek (napadnuté rozhodnutie, bod 16), s ktorým sú úzko späté. V napadnutom rozhodnutí je uvedené, že keďže je primárny trh konkurenčný, to isté platí aj pre trhy záručného a pozáručného servisu (napadnuté rozhodnutie, bod 18), takže nebolo potrebné určovať veľkosť a hospodársky význam týchto trhov, pretože neboli samostatným predmetom posúdenia hospodárskej súťaže. Skutočnosť, že žalobkyňa s touto definíciou trhu nesúhlasí, neznamená, že napadnuté rozhodnutie je v tejto súvislosti nedostatočne odôvodnené.

Posúdenie Všeobecným súdom

26 Podľa judikatúry má Komisia, ktorej bola článkom 85 ods. 1 ES zverená úloha dozerať na uplatňovanie článkov 81 ES a 82 ES, definovať a vykonávať politiku hospodárskej súťaže Únie a na tento účel má diskrečnú právomoc pri vybavovaní sťažností (rozsudky Súdu prvého stupňa z 26. januára 2005, Piau/Komisia, T-193/02, Zb. s. II-209, bod 80, a z 12. júla 2007, AEPI/Komisia, T-229/05, neuverejnený v Zbierke, bod 38).

27 Keď Komisia v rámci tejto diskrečnej právomoci rozhoduje o priznaní rôznych stupňov dôležitosti sťažnostiam, ktoré sú jej predložené, môže nielen určiť poradie, v ktorom budú preskúmané, ale aj zamietnuť sťažnosť pre neexistenciu dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní preskúmania veci (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. februára 2001, Sodima/Komisia, T-62/99, Zb. s. II-655, bod 36; pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 24. januára 1995, Tremblay a i./Komisia, T-5/93, Zb. s. II-185, body 59 a 60).

28 Diskrečná právomoc Komisie však nie je neobmedzená. Aby táto inštitúcia mohla rozhodnúť o spôsobe, akým sa bude v prípade sťažnosti postupovať, musí zohľadniť všetky skutkové a právne okolnosti. Konkrétne musí pozorne preskúmať všetky skutkové a právne okolnosti, o ktorých ju upovedomí sťažovateľ (pozri rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 2001, IECC/Komisia, C-450/98 P, Zb. s. I-3947, bod 57 a tam citovanú judikatúru). Rovnako má povinnosť odôvodnenia v prípade, že odmietne pokračovať v skúmaní sťažnosti, pričom toto odôvodnenie musí byť dostatočne presné a podrobné, aby Všeobecný súd mohol vykonať účinné preskúmanie diskrečnej právomoci Komisie pri stanovení poradia dôležitosti (rozsudok Súdneho dvora zo 4. marca 1999, Ufex a i./Komisia, C-119/97 P, Zb. s. I-1341, body 89 až 91, a rozsudok Sodima/Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, body 41 a 42).

29 V prejednávanej veci Komisia v bodoch 8 a 9 napadnutého rozhodnutia konštatovala:

> 8 „Konkrétne Komisia poukazuje na to, že sťažnosť sa týka nanajvýš (časti) trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam. Je pravda, že napriek tomu, že výrobcom hodiniek boli zaslané viaceré dotazníky, bolo zložité získať štatistiky a presné čísla o veľkosti primárnych alebo sekundárnych trhov, ktorých sa sťažnosť týkala. Z informácií, ktoré Komisia získala, však bolo ihneď zjavné, že rozsah záručných a pozáručných služieb týkajúcich sa luxusných alebo prestížnych hodiniek predstavuje len nepodstatnú časť celkového obratu spojeného s predajom luxusných alebo prestížnych hodiniek, pričom je potrebné

mať na zreteli, že uvedené hodinky predstavujú len časť celého trhu hodiniek. Okrem toho *prima facie* preskúmanie tvrdení sťažovateľky neposkytlo dôveryhodné informácie, na základe ktorých by bolo možné dospieť v tejto etape k záveru o existencii pravdepodobných porušení práva hospodárskej súťaže v tejto veci. Napokon aj v prípade, že by takéto porušenia v tejto veci mohli byť zistené, na ich vyšetrenie a prejednanie majú dobrú pozíciu vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž a súdy. Uvedené inštitúcie majú právomoc a povinnosť uplatňovať články 81 [ES] a 82 [ES].

9 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa preto zdá neprimerané použiť obmedzené prostriedky Komisie na pokračovanie vyšetrovania v tejto veci. Komisia preto dospela k záveru, že sťažnosť musí byť zamietnutá vzhľadom na neexistenciu záujmu Spoločenstva z dôvodu obmedzeného vplyvu možných účinkov údajných porušení na fungovanie spoločného trhu, komplexnosti požadovaného vyšetrovania a obmedzenej pravdepodobnosti získania dôkazov o porušeniach."

30 V prvom rade je potrebné preskúmať výhradu žalobkyne, že Komisia v sťažnosti nezohľadnila uvedenú okolnosť, že postupy, proti ktorým sťažnosť smerovala, sa týkajú celého územie Európskej únie.

31 Predovšetkým treba poukázať na to, že Komisia ani vo svojom predbežnom stanovisku, ani v napadnutom rozhodnutí nespochybňovala tvrdenie žalobkyne uvedené v jej sťažnosti a týkajúce sa geografického rozsahu dotknutých postupov. Komisia okrem toho na pojednávaní pripustila, že má k dispozícii informácie, podľa ktorých uvedené

postupy existujú v „piatich alebo šiestich členských štátoch“, a nemôže potvrdiť ani vyvrátiť skutočnosť, že existujú aj v iných.

32 Okrem toho sa Všeobecný súd domnieva, že rozsah dotknutého územia je nevyhnutne relevantný pre veľkosť trhu alebo trhov, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť, a pre ich hospodársky význam. Okrem toho je význam tejto skutočnosti, ktorú žalobkyňa v sťažnosti uviedla, posilnený v prejednávanej veci tým, že z nej jasne vyplýva, že sťažnosť sa netýka miestneho trhu, ale trhu alebo trhov zahŕňajúcich územie prinajmenšom piatich členských štátov, a možno dokonca celé územie Únie.

33 Komisia teda tým, že tento aspekt v rámci svojho posúdenia veľkosti relevantného trhu a jeho hospodárskeho významu nezohľadnila, porušila svoju povinnosť vziať do úvahy všetky relevantné právne a skutkové okolnosti a pozorne preskúmať všetky takéto okolnosti, o ktorých ju upovedomí žalobkyňa (pozri judikatúru už citovanú v bode 28).

34 V druhom rade je potrebné preskúmať výhradu žalobkyne založenú na nedostatočnom odôvodnení záveru uvedenom v napadnutom rozhodnutí a týkajúcom sa obmedzenej veľkosti trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť.

35 Po prvé, pokiaľ ide o identifikáciu trhu, na ktorý sa tento záver vzťahuje, je potrebné poukázať na to, že ako uvádza Komisia, napadnuté rozhodnutie obsahuje presnejšie údaje o skúmaných trhoch najmä v bode 15. Komisia v ňom konštatuje, že svoje vyšetrovanie viedla s predpokladom, že „trh luxusných alebo prestížnych hodiniek [je] primárnym relevantným trhom“, a preto „preskúmala trh luxusných alebo prestížnych hodiniek ako primárny trh, ako aj dva trhy záručného a pozáručného servisu, teda trh [služieb] opravy a údržby uvedených hodiniek a trh náhradných dielov [do

týchto hodiniek]“. Z napadnutého rozhodnutia tiež vyplýva, že Komisia vychádzala z predpokladu, že dva trhy záručného a pozáručného servisu nie sú nezávislými relevantnými trhmi, ale sa majú posudzovať spoločne s primárnym trhom, teda s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek.

36 V tejto súvislosti Komisia na pojednávaní v odpovedi na otázku Všeobecného súdu uviedla, že jej konštatovanie o obmedzenej veľkosti (časti) trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, sa týkalo trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek, pretože výrobcovia švajčiarskych hodiniek, proti ktorým sťažnosť smerovala, vyrábajú len takýto typ.

37 Predovšetkým je však potrebné poukázať na to, že v bode 3 napadnutého rozhodnutia Komisia sama spresnila, že podľa tvrdení žalobkyne sa jej sťažnosť týkala obmedzenia hospodárskej súťaže „na trhu opravy a údržby hodiniek“.

38 Ďalej je nutné konštatovať, že v druhej vete bodu 8 napadnutého rozhodnutia sa spomína viacero trhov, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť, keďže Komisia v ňom uvádza, že „bolo zložité získať štatistiky a presné čísla o veľkosti primárnych alebo sekundárnych trhov, ktorých sa sťažnosť týkala“. Táto formulácia je v kontraste s použitím jednotného čísla v prvej vete tohto bodu, podľa ktorej „sťažnosť sa týka nanajvýš (časti) trhu obmedzenej veľkosti“.

39 Z toho vyplýva, že Všeobecný súd nemôže presne zistiť, či sa konštatovanie Komisie o obmedzenej veľkosti relevantného trhu alebo trhov týka trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek, trhu opravy a údržby týchto hodiniek alebo oboch týchto trhov.

40 Po druhé je nutné konštatovať, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje číselné údaje alebo odhady týkajúce sa veľkosti týchto trhov a napokon ani veľkosti trhu hodiniek vo všeobecnosti alebo trhu náhradných dielov. Záver o obmedzenej veľkosti trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek a/alebo trhu opravy a údržby uvedených hodiniek totiž Komisia založila len na tvrdení, že veľkosť trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek je obmedzenejšia ako trh hodiniek vo všeobecnosti a že veľkosť trhu záručných a pozáručných služieb vzťahujúcich sa na takéto hodinky je v porovnaní s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek ešte obmedzenejšia.

41 Keďže však neexistuje jednoznačný referenčný bod, ktorým by mohli byť najmä číselné údaje alebo odhady týkajúce sa veľkosti aspoň jedného z týchto trhov, Všeobecný súd nemôže len na základe údajov o relatívnych veľkostiach týchto trhov v ich vzájomnom porovnaní overiť presnosť konštatovania, že sťažnosť sa týka nanajvýš trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj hospodársky význam tohto trhu.

42 Komisia okrem toho na pojednávaní pripustila, že uvedené konštatovanie nie je založené na presných číslach.

43 Komisia tak svoje tvrdenie, že sťažnosť sa týka nanajvýš (časti) trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam, neodôvodnila dostatočne.

44 Ostatné skutočnosti, ktoré Komisia uviedla v napadnutom rozhodnutí a pred Všeobecným súdom, nemôžu tento záver spochybniť.

45 Po prvé, konštatovanie Komisie v bode 8 napadnutého rozhodnutia o ťažkostiach pri získavaní údajov o veľkosti trhov, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť, nemôže predstavovať oporu jej stanoviska. Z nijakej právnej normy totiž pre Komisiu nevyplývala povinnosť stanoviť veľkosť trhu alebo trhov, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť. Keďže sa však Komisia na podporu svojho stanoviska o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní preskúmania sťažnosti rozhodla použiť konštatovanie, že „sťažnosť sa týka nanajvýš (časti) trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam“, bola povinná ho dostatočne odôvodniť.

46 Po druhé tvrdenie Komisie, že v napadnutom rozhodnutí usúdila, že trhy záručného a pozáručného servisu majú byť preskúmané spoločne s primárnym trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek, nemôže ovplyvniť záver Všeobecného súdu v bode 43 vyššie o nedostatočnom odôvodnení. Komisia totiž neposkytla číselné údaje alebo odhady ani o spojenej veľkosti uvedených trhov.

47 Po tretie konštatovanie Komisie v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorého sú v podstate trhy záručného a pozáručného servisu konkurenčné, pretože to isté platí o primárnom trhu, nemá nijaký vplyv na odôvodnenie konštatovania o obmedzenej veľkosti (časti) trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, keďže zo skutočnosti, že trh je konkurenčný, nemožno vyvodiť, že jeho veľkosť je obmedzená.

48 Okrem toho, aj keď Komisia svoj záver o malej pravdepodobnosti zistenia porušenia pravidiel hospodárskej súťaže založila do veľkej miery na konštatovaní o konkurenčnej povahe trhov luxusných alebo prestížnych hodiniek, pravdou zostáva, že ako vyplýva z bodu 8 napadnutého rozhodnutia, záver o obmedzenej veľkosti (časti) trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, predstavuje vo vzťahu k tomuto konštatovaniu v systéme odôvodnenia smerujúceho k dokázaniu neexistencie dostatočného záujmu Spoločenstva samostatný dôvod.

49 Z toho vyplýva, že je namieste prijať výhrady žalobkyne týkajúce sa veľkosti a obmedzeného hospodárskeho významu (časti) trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť. Je preto potrebné dospieť k záveru, že Komisia porušila jednak svoju povinnosť vziať do úvahy všetky relevantné právne a skutkové okolnosti a pozorne preskúmať všetky takéto okolnosti, o ktorých ju upovedomila žalobkyňa, a jednak svoju povinnosť odôvodnenia.

2. *O definícii relevantného trhu*

Tvrdenia účastníkov konania

50 Žalobkyňa tvrdí, že Komisia nesprávne odmietla definíciu relevantného trhu ako „trhu opravy a údržby hodiniek, ktoré sa oplatí opraviť“, ktorú navrhla vo svojej sťažnosti a počas celého správneho konania obhajovala.

51 V prvom rade nahradením výrazu „hodinky, ktoré sa oplatí opraviť“ výrazom „luxusné alebo prestížne hodinky“ Komisia umelo zmenila rozsah sťažnosti, a to najmä v bode 12 napadnutého rozhodnutia. Pokúsila sa tak zmenšiť skúmaný trh na malú časť relevantného trhu, čo jej umožnilo dospieť k záveru o nepodstatnej veľkosti tohto trhu alebo jeho časti. Definícia trhu ako „trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek“ nemá oporu v nijakom dokumente, ktorý bol Komisii zaslaný, a je len vykonštruovaným záverom tejto inštitúcie.

52 V druhom rade žalobkyňa uvádza, že Komisia odkazuje na trh „výrobkov“ a na „trh luxusných alebo prestížnych hodiniek“ napriek opakovaným upozorneniam žalobkyne v priebehu správneho konania, podľa ktorých tento trh výrobkov pre nezávislých opravárov hodiniek nepredstavuje nijaký priamy záujem.

53 Ďalej Komisia v bodoch 17 a 18 napadnutého rozhodnutia nesprávne usúdila, že trh opravy a údržby nepredstavuje „samostatný relevantný trh“, ale naopak, má byť „posúdený spoločne s primárnym trhom“. Komisia tým, že tieto trhy pomiešala a tvrdila, že trh výrobkov je konkurenčný, dospela k nesprávnemu záveru, že hospodárska súťaž existovala aj na trhu služieb.

54 Žalobkyňa tiež spochybňuje konštatovanie Komisie, podľa ktorého „trh náhradných dielov“ do luxusných alebo prestížnych hodiniek nepredstavuje oddelený relevantný trh. Pokiaľ ide o body 24 a 25 napadnutého rozhodnutia, žalobkyňa tvrdí, že Komisia svoje vyhlásenia o tom, že „trh náhradných dielov“ nie je relevantným trhom, založila predovšetkým na skutočnosti, že spotrebitelia si mohli zvoliť sekundárne výrobky iného výrobcu. Nahraditeľnosť však existovala len v prípade náhradných dielov do mechanizmov vyrábaných spoločnosťou ETA, ktoré sú súčasťou väčšiny švajčiarskych hodiniek, a to práve preto, lebo tieto mechanizmy a kompatibilné náhradné diely sa

vyrábajú v inom podniku, a nie u výrobcov švajčiarskych hodiniek, proti ktorým bola podaná sťažnosť. Naopak iné náhradné diely sú špecifické pre jednotlivých výrobcov švajčiarskych hodiniek a medzi náhradnými dielmi vytvorenými do hodiniek určitého výrobcu a náhradnými dielmi vytvorenými pre iného výrobcu neexistuje nijaká nahraditeľnosť. Poskytovanie služieb opravy a údržby preto v plnom rozsahu závisí od poskytovania náhradných dielov od príslušného výrobcu, ktorý sa tak nachádza v monopolnom postavení.

55 Žalobkyňa napokon spochybňuje tvrdenie Komisie uvedené v bode 26 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého „trh náhradných dielov“ nie je relevantným trhom, ak si môže spotrebiteľ zvoliť iný primárny výrobok. Podľa žalobkyne, aj keď si spotrebiteľ môže na trhu hodiniek vybrať inú značku, Komisia nepreukázala, že vlastník švajčiarskych hodiniek by si skutočne inú značku zvolil, takže skutočnosť, že Komisia na túto okolnosť poukázala, je nedôvodná.

56 Komisia v prvom rade tvrdí, že jej vyšetrovanie ukázalo, že služby opravy a údržby, ako aj služby poskytovania náhradných dielov vytvárajú trh záručného a pozáručného servisu, ktorý je vo vzťahu k primárnemu trhu výroby hodiniek samostatný.

57 Ďalej Komisia poukazuje na to, že v bode 14 napadnutého rozhodnutia uviedla, že na základe informácií, ktoré mala k dispozícii, nemohla trh presne definovať. Formulovala preto predpoklad (napadnuté rozhodnutie, bod 15), aj keď mala v tejto súvislosti pochybnosti (napadnuté rozhodnutie, bod 14), že primárny trh luxusných alebo prestížnych hodiniek spolu s trhom záručného a pozáručného servisu, pozostávajúcim jednak z opravy a údržby a jednak z náhradných dielov, predstavujú relevantný trh.

58 Bez ohľadu na ťažkosti pri definovaní trhu Komisia nenašla nijaký dôkaz o existencii dohody alebo zosúladeného postupu podnikov, proti ktorým sťažnosť smerovala. Konštatovala tiež, že podniky, proti ktorým bola sťažnosť namierená, sa spoločne nenachádzali v dominantnom postavení, pretože medzi nimi existovala výrazná hospodárska súťaž (napadnuté rozhodnutie, bod 40). Z toho vyplýva, že mohla dospieť k oprávnenému záveru, že sa jej nepodarilo nájsť nijaký dôkaz o existencii porušenia pravidiel hospodárskej súťaže na niektorom z trhov, a to bez ohľadu na ich definíciu.

59 V druhom rade Komisia spochybňuje tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého napadnuté rozhodnutie obsahuje nesprávne konštatovanie, že trh „opravy a údržby hodiniek" nepredstavuje samostatný trh, ale musí byť preskúmaný spoločne s primárnym trhom.

60 Komisia mohla oprávnene dospieť k záveru o existencii vzťahu medzi primárnym trhom výroby a predaja luxusných hodiniek a dvoma trhmi záručného a pozáručného servisu (pozri najmä bod 18 napadnutého rozhodnutia). Žalobkyňa sa obmedzila na nesúhlas s posúdením Komisie bez toho, aby predložila dôkaz alebo tvrdenie, ktoré by poukazovali na to, že je toto posúdenie nesprávne.

61 Podľa Komisie je jej záver v napadnutom rozhodnutí týkajúci sa relevantného trhu založený jednak na informáciách poskytnutých žalobkyňou v sťažnosti a jednak na výsledkoch jej vlastného vyšetrovania. Okrem toho v napadnutom rozhodnutí uviedla osobitné údaje o trhu relevantných výrobkov, najmä pokiaľ ide o trhy záručného a pozáručného servisu, pozostávajúce jednak z údržby a opravy a jednak zo súčiastok a z náhradných dielov.

62 Vedľajší účastník konania tvrdí, že Komisia mohla v bode 22 napadnutého rozhodnutia oprávnene dospieť k záveru, že náklady zákazníka vynaložené na záručné a pozáručné služby počas životnosti hodiniek sú v porovnaní s pôvodnými nákladmi na zakúpenie hodiniek minimálne a zákazník ich v rámci celkovej ceny považuje za relatívne nepodstatný faktor. Skúsenosti vedľajšieho účastníka konania poukazujú na to, že náklady na služby a opravu nemajú pre osobu kupujúcu hodinky prvoradý a okamžitý význam. Aj služby záručného a pozáručného servisu hodiniek značky vysokej kvality, ktoré sú na vysokej technickej úrovni, majú osobitné vlastnosti, ktoré je potrebné zohľadniť. Každé hodinky sú zložené z veľmi vysokého počtu súčiastok, ktoré sa pri každom modeli líšia. Kompetentnosť, odbornosť a nástroje potrebné na opravu tohto typu hodiniek sú preto mimoriadne dôležité.

63 Vedľajší účastník konania okrem toho tvrdí, že pre každú značku je nanajvýš dôležité, aby záručné a pozáručné služby a opravné práce dosahovali vysokú úroveň, pretože spotrebitelia tieto služby vnímajú ako súčasť kvality samotných hodiniek. Podľa skúseností vedľajšieho účastníka konania to možno zabezpečiť len rozsiahlym odborným vzdelávaním, vybavením, vedením a kontrolou, ktoré si z jeho strany vyžadujú veľké investície.

64 Vedľajší účastník konania preto podporuje stanovisko Komisie, podľa ktorého trhy záručného a pozáručného servisu, opravy a náhradných dielov nie sú samostatné odberateľské trhy. Naopak, ide o doplňujúce časti primárneho trhu, na ktorom existuje živá hospodárska súťaž a od ktorého sú úplne závislé.

Posúdenie Všeobecným súdom

65 Podľa ustálenej judikatúry pri preskúmaní výkonu diskrečnej právomoci Komisie pri spracovaní sťažností súd Únie nesmie nahradiť posúdenie záujmu Spoločenstva Komisiou svojím vlastným posúdením, ale má preveriť, či sporné rozhodnutie nespočíva na nesprávnom zistení skutkového stavu a či nie je poznačené nesprávnym právnym posúdením ani zjavne nesprávnym posúdením, alebo či nedošlo k zneužitiu právomoci (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. februára 2001, SEP/Komisia, T-115/99, Zb. s. II-691, bod 34, a Piau/Komisia, už citovaný v bode 26 vyššie, bod 81).

66 Rovnako definícia relevantného trhu, dotknutého trhu alebo predmetného trhu zahŕňa zložité ekonomické posúdenia zo strany Komisie, a preto môže byť predmetom iba obmedzenej kontroly zo strany súdu Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007, Microsoft/Komisia, T-201/04, Zb. s. II-3601, bod 482, a zo 7. mája 2009, NVV a i./Komisia, T-151/05, Zb. s. II-1219, bod 53).

67 Z pojmu relevantný trh totiž vyplýva, že účinná hospodárska súťaž môže existovať medzi výrobkami alebo službami, ktoré sú jeho súčasťou, čo predpokladá dostatočný stupeň zameniteľnosti na účely rovnakého použitia medzi všetkými výrobkami alebo službami tvoriacimi súčasť toho istého trhu (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 13. februára 1979, Hoffmann-La Roche/Komisia, 85/76, Zb. s. 461, bod 28, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. januára 2007, France Télécom/Komisia, T-340/03, Zb. s. II-107, bod 80). Zameniteľnosť ani nahraditeľnosť nie je možné posudzovať iba na základe objektívnych vlastností predmetných výrobkov a služieb, ale je takisto potrebné zohľadniť podmienky hospodárskej súťaže a štruktúru dopytu a ponuky na trhu (rozsudok Súdneho dvora z 9. novembra 1983, Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, bod 37, a rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra 2003, British Airways/Komisia, T-219/99, Zb. s. II-5917, bod 91).

68 Z oznámenia Komisie o definícii relevantného trhu na účely práva hospodárskej súťaže Spoločenstva (Ú. v. ES C 372, 1997, s. 5, bod 7; Mim. vyd. 08/001, s. 155) vyplýva, že „relevantný trh výrobkov pozostáva zo všetkých výrobkov a/alebo služieb, ktoré sú považované za vzájomne zameniteľné alebo nahraditeľné z hľadiska spotrebiteľa, a to na základe ich vlastností, cien a zamýšľaného účelu použitia“.

69 Podľa tohto oznámenia posúdenie nahraditeľnosti dopytu zahŕňa určenie sortimentu výrobkov, ktoré spotrebiteľ vníma ako vzájomne nahraditeľné. Jedným zo spôsobov takého určenia sortimentu môže byť experiment, v ktorom sa predpokladá malá, ale stála zmena relatívnych cien, pričom sa skúmajú pravdepodobné reakcie zákazníkov na túto zmenu. V bode 17 tohto oznámenia Komisia spresňuje:

„Otázkou, ktorú je potrebné zodpovedať, je to, či zákazníci dotknutých podnikov okamžite zmenia orientáciu na iný výrobok [dotknutých podnikov zmenia orientáciu na iný, ihneď dostupný výrobok – *neoficiálny preklad*] – substitút…, ak nastane v danom výrobku a v daných geografických oblastiach hypoteticky malá (5 až 10 %-ná), ale trvalá relatívna zmena ceny smerom nahor. Ak je miera substitúcie dostatočná nato, aby zmena ceny neprinášala [na to, aby zvýšenie ceny neprinášalo – *neoficiálny preklad*] zisk z dôvodu veľkých strát pri predaji, do relevantného trhu sa začleňujú dodatočné substitúty…“

70 Okrem toho podľa bodu 56 tohto oznámenia:

„Existujú oblasti, v ktorých sa musia vyššie uvedené princípy uplatňovať s opatrnosťou. Týka sa to prípadov analýz primárnych a sekundárnych trhov, najmä, ak sa musí správanie podniku v danom časovom momente analyzovať podľa článku [82 ES]. Metóda definície trhov v týchto prípadoch je taká istá, t. j. odhad zákazníckych reakcií na základe nákupných rozhodnutí uskutočnených po relatívnej cenovej zmene, avšak navyše berúc do úvahy prekážky kladené na substitúciu v dôsledku podmienok na súvisiacich trhoch. Úzka definícia trhov sekundárnych výrobkov (napr. náhradných dielov) môže nastať vtedy, ak je kompatibilita s primárnym výrobkom veľmi dôležitá.

Problém nájdenia kompatibilných sekundárnych výrobkov spolu s existenciou vysokých cien a dlhou dobou životnosti primárnych tovarov môže znamenať, že relatívne cenové zvýšenia sekundárnych výrobkov sú ziskové. Môže tiež dôjsť k odlišnej definícii trhu, ak je možná široká substitúcia medzi sekundárnymi výrobkami, alebo ak sú vlastnosti primárnych výrobkov také, že rýchla a priama reakcia spotrebiteľov umožňuje zvýšenie cien sekundárnych výrobkov."

71 V prejednávanej veci Komisia ešte predtým, ako pristúpila k *prima facie* preskúmaniu existencie protisúťažných postupov, proti ktorým smerovala sťažnosť (napadnuté rozhodnutie, body 27 až 42), poukázala na to, že predpokladá existenciu primárneho trhu výrobkov, teda trhu luxusných alebo prestížnych hodiniek, a dvoch trhov záručného a pozáručného servisu, teda trhu opravy a údržby uvedených hodiniek a trhu náhradných dielov do týchto hodiniek (napadnuté rozhodnutie, bod 15). Na základe *prima facie* preskúmania Komisia usúdila, že dva trhy záručného a pozáručného servisu nepredstavujú oddelené relevantné trhy, ale že musia byť posudzované spoločne s primárnym trhom (napadnuté rozhodnutie, bod 17).

72 Žalobkyňa v súvislosti s týmito konštatovaniami v podstate uvádza dve výhrady. Po prvé sa domnieva, že Komisia nesprávne nahradila výraz „hodinky, ktoré sa oplatí opraviť", ktorý používala počas správneho konania, výrazom „luxusné alebo prestížne hodinky". Po druhé tvrdí, že Komisia nesprávne usúdila, že trh opravy a údržby hodiniek a „trh náhradných dielov" nepredstavujú oddelené trhy, ale musia byť posudzované spoločne s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek. Tvrdí tiež, že náhradné diely do hodiniek jednotlivých značiek nie sú nahraditeľné, takže každý výrobca sa v súvislosti s konkrétnymi náhradnými dielmi nachádza v monopolnom postavení.

O prvej výhrade založenej na nesprávnom nahradení výrazu „hodinky, ktoré sa oplatí opraviť“ výrazom „luxusné alebo prestížne hodinky“

73 Pokiaľ ide o prvú výhradu žalobkyne, v prvom rade je potrebné uviesť, že na strane 5 svojej sťažnosti sama poukázala na to, že dopyt po náhradných dieloch existuje len v súvislosti s „drahými hodinkami“, keďže v prípade poruchy sa lacnejšie hodinky jednoducho nahradia inými. V druhom rade žalobkyňa v liste z 30. januára 2008 uviedla, že „cena nových“ hodiniek, na ktoré sa vzťahuje jej sťažnosť, sa pohybuje od 1 500 do 4 000 eur, pričom podľa znalca, ktorého Komisia citovala v predbežnom stanovisku, základnú funkciu hodiniek – ukazovať čas – úplne a presne plnia prístroje s cenou približne 25 eur.

74 Vzhľadom na to, že cena hodiniek spadajúcich do škály výrobkov, na ktoré poukazovala žalobkyňa, je 60- až 160-krát vyššia ako cena lacnejších hodiniek, ktoré však spoľahlivo plnia svoju základnú funkciu, sa Všeobecný súd domnieva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho posúdenia, keď dospela k záveru, že hodinky, na ktoré sa vzťahuje sťažnosť, sú „luxusnými alebo prestížnymi hodinkami“.

75 Prvú výhradu žalobkyne je preto potrebné zamietnuť.

O druhej výhrade založenej na skutočnosti, že Komisia neposúdila oddelene trh opravy a údržby hodiniek a trh náhradných dielov

76 Vo svojej druhej výhrade žalobkyňa kritizuje skutočnosť, že Komisia nepristupovala k trhu opravy a údržby hodiniek a trhu náhradných dielov ako k oddeleným relevantným trhom, ale skúmala ich spoločne s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek ako celok. Okrem toho žalobkyňa Komisii vytýka, že v napadnutom rozhodnutí nezohľadnila skutočnosť, že náhradné diely do hodiniek jednotlivých značiek nie sú nahraditeľné.

77 Pokiaľ ide o trhy záručného a pozáručného servisu, Komisia v napadnutom rozhodnutí všeobecným spôsobom konštatovala:

„d) Trhy záručného a pozáručného servisu

(17) Ako bolo vysvetlené v bode 15 vyššie, Komisia preskúmala oba trhy záručného a pozáručného servisu, teda trh opravy a údržby a trh náhradných dielov, pričom tieto dva trhy považovala za typické príklady trhov záručného a pozáručného servisu. *Prima facie* posúdenie situácie na primárnom trhu výroby a predaja luxusných alebo prestížnych hodiniek, ako aj na trhoch záručného a pozáručného servisu vedie k záveru, že trhy záručného a pozáručného servisu nepredstavujú oddelené relevantné trhy, ale že musia byť posudzované spoločne s primárnym trhom…

(18) Okrem toho, aj za predpokladu, že by bolo potrebné tieto trhy posudzovať ako oddelené relevantné trhy, skutočnosť, že primárny trh je zrejme konkurenčný, poukazuje na to, že existencia prípadných protisúťažných účinkov jej veľmi nepravdepodobná. Najmä zvýšenia cien na trhoch záručného a pozáručného servisu zvyčajne neprinášajú zisk z dôvodu ich vplyvu na predaj na primárnom trhu, okrem prípadu, že na primárnom trhu dôjde k zníženiu ceny s cieľom kompenzovať vyššie ceny na trhu záručného a pozáručného servisu. Existuje preto výrazná pravdepodobnosť, že hospodárska súťaž na primárnom trhu zabezpečuje globálnu konkurenčnú cenu balíkov výrobkov a služieb tak na primárnom trhu, ako aj na trhoch záručného a pozáručného servisu (aj ak zákazníci svoju voľbu nezaložili na presných výpočtoch vzhľadom na cyklus životnosti výrobku).“

– O preskúmaní trhu náhradných dielov

78 Na začiatok je potrebné preskúmať konštatovanie Komisie, podľa ktorého trh náhradných dielov do luxusných alebo prestížnych hodiniek nepredstavuje oddelený relevantný trh. V tejto súvislosti Komisia konštatovala:

„ii) Súčiastky a náhradné diely pre luxusné alebo prestížne hodinky

(23) Ako bolo uvedené vyššie, trh súčiastok do luxusných alebo prestížnych hodiniek v rámci záručných a pozáručných služieb zrejme závisí na primárnom trhu týchto hodiniek a je s ním úzko spojený. Toto konštatovanie je v rozpore so závermi [žalobkyne], ktorá sa domnieva, že trh náhradných dielov je v prejednávanej veci samostatným trhom…

(24) Komisia okrem toho zohľadnila možnosť, že trh záručného a pozáručného servisu pozostávajúci zo sekundárnych výrobkov (náhradné diely) značky primárnych výrobkov nie je relevantným trhom v dvoch situáciách: po prvé, ak má spotrebiteľ možnosť zvoliť si sekundárne výrobky iného výrobcu, a po druhé, ak môže zameniť primárny výrobok a vyhnúť sa tak vyšším cenám na trhu záručného a pozáručného servisu. V prejednávanej veci je zjavné, že spotrebitelia nie sú obmedzovaní a majú možnosť vybrať si iný primárny alebo sekundárny výrobok.

(25) Pokiaľ ide o možnosť zvoliť si sekundárne výrobky iného výrobcu, je nutné konštatovať, že [žalobkyni] sa nepodarilo predložiť úplné, presné a zrozumiteľné vysvetlenie rozsahu a hraníc nahraditeľnosti náhradných dielov pre luxusné alebo prestížne hodinky.

(26) Pokiaľ však ide o možnosť zvoliť si iný primárny výrobok, potenciálni kupujúci luxusných alebo prestížnych hodiniek majú úplnú slobodu zvoliť si medzi mnohými existujúcimi značkami luxusných alebo prestížnych hodiniek, ktoré si konkurujú. Pokiaľ ide o zákazníkov, ktorí už takéto hodinky majú, v zásade môžu primárny výrobok zameniť, a to najmä preto, lebo mnohé luxusné alebo prestížne hodinky si môžu zachovať vysokú zostatkovú hodnotu na mnohých trhoch použitých tovarov a náklady spojené so zámenou si nevyžadujú nijaké investície, akými sú napríklad nadobudnutie nových vedomostí, zmena zvykov, inštalácia, softvéry atď., z čoho vyplýva, že zámena je o to jednoduchšia. Z uvedeného vyplýva, že spotrebitelia majú k dispozícii širokú škálu možností zameniť bez mimoriadnych nákladov primárny výrobok za iný."

79 Ako teda vyplýva zo všeobecného konštatovania uvedeného v bode 24 napadnutého rozhodnutia, trh záručného a pozáručného servisu pre primárne výrobky určitej značky nemusí predstavovať samostatný relevantný trh v dvoch situáciách: po prvé, ak má spotrebiteľ možnosť zvoliť si náhradné diely iného výrobcu, a po druhé, ak si môže zvoliť iný primárny výrobok a vyhnúť sa tak vyšším cenám na trhu náhradných dielov.

80 Je potrebné poukázať na to, že žalobkyňa toto všeobecné konštatovanie ako také nespochybňuje. Okrem toho sa Všeobecný súd domnieva, že uvedené konštatovanie je v súlade s judikatúrou citovanou v bode 67 vyššie a s oznámením Komisie o definícii relevantného trhu, avšak pod podmienkou, že sa preukáže, že v prípade mierneho a stáleho zvýšenia ceny sekundárnych výrobkov by si dostatočný počet spotrebiteľov zvolil iné primárne alebo sekundárne výrobky, a preto by takéto zvýšenie neprinieslo zisk.

81 Preto treba preskúmať úvahy vyjadrené Komisiou v napadnutom rozhodnutí a týkajúce sa uplatnenia testu, ktorý navrhovala v bode 24 tohto rozhodnutia.

82 Na úvod je potrebné poukázať na to, že aj keď Komisia v zostávajúcej časti napadnutého rozhodnutia pristupovala k „trhu náhradných dielov“ ako k jednému trhu záručného a pozáručného servisu (pozri najmä napadnuté rozhodnutie, body 17 a 23), v bode 24 uvedeného rozhodnutia preskúmala situácie, v ktorých „trh [náhradných dielov] pre určitú značku primárnych výrobkov“ nemusí predstavovať oddelený relevantný trh.

83 Je preto nutné konštatovať, že body 24 až 26 napadnutého rozhodnutia sa vzťahujú na dve čiastočne odlišné časti definície relevantného trhu. Po prvé ide o otázku, či všetky náhradné diely do luxusných alebo prestížnych hodiniek tvoria jeden trh alebo mnoho trhov, keďže náhradné diely pre určitú značku predstavujú oddelený trh. Komisia sa prvkami tejto otázky súvisiacimi s možnosťou spotrebiteľa zvoliť si náhradné diely vyrábané inými výrobcami, aby sa vyhol zvýšeniu ceny určitým výrobcom, zoberala v bode 25 napadnutého rozhodnutia. Po druhé ide o otázku, či sa má k trhu náhradných dielov alebo mnohým trhom náhradných dielov pristupovať ako k oddeleným relevantným trhom, alebo či ich treba preskúmať spolu s primárnym trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek ako jeden relevantný a zjednotený trh. Prvky tejto otázky súvisiace s možnosťou spotrebiteľa zvoliť si iný primárny výrobok, aby sa vyhol zvýšeniu ceny náhradných dielov určitým výrobcom, Komisia preskúmala v bode 26 napadnutého rozhodnutia.

84 V prvom rade, pokiaľ ide o možnosť spotrebiteľa zvoliť si náhradné diely vyrábané inými výrobcami, je potrebné na úvod konštatovať, že v zmysle judikatúry a oznámenia o definícii relevantného trhu citovaného v bodoch 67 až 70 tohto rozsudku otázka existencie takejto možnosti, a teda aj otázka, či ide o jeden trh náhradných dielov alebo mnoho trhov náhradných dielov pre určitú značku, závisí hlavne od existencie dostatočného stupňa nahraditeľnosti náhradných dielov vyrábaných jednotlivými výrobcami.

85 V tejto súvislosti zo znenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa rozhodla neprijať k nahraditeľnosti náhradných dielov vyrábaných jednotlivými výrobcami jasné stanovisko, keďže v bode 25 napadnutého rozhodnutia sa obmedzila na konštatovanie, že „[žalobkyni] sa nepodarilo predložiť úplné, presné a zrozumiteľné

vysvetlenie rozsahu a hraníc nahraditeľnosti náhradných dielov pre luxusné alebo prestížne hodinky“.

86 Tento prístup je v rozpore s predbežným stanoviskom Komisie, v ktorom výslovne tvrdila, že medzi náhradnými dielmi patriacimi k jednotlivým značkám neexistuje vzájomná nahraditeľnosť z dôvodu rozdielov vo veľkosti, v dizajne a iných faktoroch. Podľa predbežného stanoviska sú teda výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek jedinými dodávateľmi špecifickej škály náhradných dielov pre svoje vlastné značky hodiniek.

87 Aj vedľajší účastník konania vyhlásil, že súčiastky každých hodiniek sú odlišné a veľká časť náhradných dielov do jeho hodiniek nie je nahraditeľná dielmi vyrobenými inými výrobcami z dôvodu nesúladu s primárnymi výrobkami.

88 Okrem toho zo spisu vyplýva, že žalobkyňa počas správneho konania predložila kópie rozhodnutia švajčiarskych orgánov pre hospodársku súťaž vo veci ETA SA Manufacture horlogère suisse (Zbierka rozhodnutí a oznámení švajčiarskych orgánov pre hospodársku súťaž, 2005/1, s. 128) a predbežného stanoviska z 12. júla 2002 vydaného holandským orgánom pre hospodársku súťaž v súvislosti s podobnou sťažnosťou, ako podala žalobkyňa na Komisii. Holandský orgán pre hospodársku súťaž usúdil, že „náhradné diely pre dotknuté hodinky [sú] viazané na jednotlivé značky a [nie sú] nahraditeľné“, z čoho vyplýva, že existuje mnoho trhov, čiže jeden trh špecifických náhradných dielov pre každú značku. Švajčiarsky orgán pre hospodársku súťaž usúdil, že súčiastky hodiniek, ktorú sú kompatibilné s určitou konkrétnou príbuznou skupinou hodiniek, nie sú nahraditeľné súčiastkami kompatibilnými s inými príbuznými skupinami, takže súčiastky a náhradné diely, ktoré vyrába ETA, patria na mnohé relevantné trhy.

89 Bez ohľadu na to, či tieto skutočnosti mala Komisia zohľadniť v napadnutom rozhodnutí alebo či môžu spochybniť posúdenie Komisie, je potrebné konštatovať, že možnosť spotrebiteľa zvoliť si náhradné diely vyrábané inými výrobcami, aby sa vyhol zvýšeniu ceny náhradných dielov, nebola v napadnutom rozhodnutí vôbec preukázaná. Z toho vyplýva, že Komisia nebola oprávnená vychádzať z tohto predpokladu pri definícii relevantného trhu v prejednávanej veci.

90 Okrem toho nemožno vylúčiť, že ak by sa Komisia rozhodla v súvislosti s nahraditeľnosťou náhradných dielov zaujať stanovisko, dospela by k záveru – a to najmä na základe posúdenia v predbežnom stanovisku a na základe skutkových okolností uvedených v rozhodnutí švajčiarskych orgánov pre hospodársku súťaž a v predbežnom stanovisku holandského orgánu pre hospodársku súťaž –, že vo všeobecnosti medzi náhradnými dielmi patriacimi k jednotlivým značkám neexistuje vzájomná nahraditeľnosť, takže medzi týmito náhradnými dielmi nemôže existovať účinná hospodárska súťaž, aspoň pokiaľ ide o náhradné diely pre určitú značku.

91 V druhom rade je potrebné preskúmať konštatovanie Komisie, že spotrebitelia sa môžu vyhnúť zvýšeniu ceny náhradných dielov, keď si zvolia iný primárny výrobok.

92 Po prvé táto možnosť podľa napadnutého rozhodnutia existuje aj pre zákazníkov, ktorí už majú luxusné alebo prestížne hodinky, keďže tieto hodinky si môžu zachovať vysokú zostatkovú hodnotu na trhoch použitých tovarov. Okrem toho je táto možnosť prístupná preto, lebo si nevyžaduje nadobudnutie nových vedomostí, zmenu zvykov, inštaláciu alebo softvéry.

93 Predovšetkým treba poukázať na to, že z dôvodu náročnosti opravy a údržby hodiniek dopyt po náhradných dieloch v zásade nepochádza od užívateľov týchto hodiniek, ale od odborníkov, ktorí služby opravy a údržby poskytujú. Z hľadiska spotrebiteľa je preto zvýšenie ceny náhradných dielov za normálnych okolností súčasťou ceny týchto služieb.

94 Ďalej je nutné konštatovať, že Komisia v rámci svojej analýzy, ktorá vedie k záveru o možnosti spotrebiteľa zvoliť si iný primárny výrobok, vôbec nezohľadnila vlastné konštatovanie uvedené v bode 22 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého náklady zákazníka vynaložené na záručné a pozáručné služby počas životnosti hodiniek sú v porovnaní s pôvodnými nákladmi na zakúpenie luxusných alebo prestížnych hodiniek minimálne a zákazník ich v rámci celkovej ceny považuje za relatívne nepodstatný faktor.

95 V tejto súvislosti z dokumentov predložených na žiadosť Všeobecného súdu a z vyhlásení vedľajšieho účastníka konania vyplýva, že celkové náklady na opravu a údržbu takýchto hodiniek počas obdobia desiatich rokov v prípade väčšiny modelov neprekračujú 5 % kúpnej ceny nových hodiniek. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že cena náhradných dielov je za normálnych okolností v uvedených nákladoch zahrnutá, takže predstavuje ešte menšie percento kúpnej ceny nových hodiniek. Z toho teda vyplýva, že mierne zvýšenie ceny náhradných dielov predstavuje zanedbateľnú sumu v porovnaní s cenou nových luxusných alebo prestížnych hodiniek.

96 Tento prvok pritom môže sám osebe spochybniť oprávnenosť konštatovania Komisie o možnosti spotrebiteľa zvoliť si iný primárny výrobok. Komisia totiž nepreukázala, že spotrebiteľ by sa mohol skutočne rozhodnúť zvoliť si iný primárny výrobok s cieľom vyhnúť sa zvýšeniu ceny opravy a údržby vyplývajúcemu z mierneho zvýšenia

ceny náhradných dielov vzhľadom na to, že kúpa iného primárneho výrobku by bola spojená s omnoho vyššími nákladmi.

97 Skutočnosť, že Komisia poukázala v súvislosti s hodinkami na existenciu trhu použitých tovarov nemôže napraviť toto opomenutie v jej posúdení. Komisia sa v bode 26 napadnutého rozsudku obmedzila na konštatovanie, že „v zásade [možno] primárny výrobok zameniť, a to najmä preto, lebo mnohé luxusné alebo prestížne hodinky si môžu zachovať vysokú zostatkovú hodnotu na viacerých trhoch použitých tovarov".

98 V tejto súvislosti Komisia netvrdí, že všetky alebo aspoň väčšina luxusných alebo prestížnych hodiniek má vysokú zostatkovú hodnotu na trhu použitých tovarov. Z napadnutého rozhodnutia teda vyplýva, že predaj luxusných alebo prestížnych hodiniek za primeranú cenu na trhu použitých tovarov predstavuje len možnosť. Komisia okrem toho neskúmala otázku, či aj v prípade predaja na trhu použitých tovarov je rozdiel medzi cenou predaných hodiniek a cenou zaplatenou za iné hodinky, a teda strata vyplývajúca z ich zámeny, nižší ako suma, ktorá by mohla byť ušetrená, ak by sa zákazník takto vyhol miernemu zvýšeniu ceny náhradných dielov pre určitú značku.

99 Treba doplniť, že na to, aby bolo možné predať hodinky na trhu použitých tovarov, je v zásade potrebné, aby boli v dobrom stave. Spotrebiteľ tak za normálnych okolností musí nechať hodinky pred ich predajom opraviť, inak by musel znášať náklady na takúto opravu kupujúci, čo by sa v každom prípade odrazilo na cene, za ktorú by spotrebiteľ hodinky predal. Téza Komisie, podľa ktorej sa spotrebiteľ môže vyhnúť zvýšeniu ceny náhradných dielov tým, že svoje hodinky predá na trhu použitých tovarov a kúpi si iné hodinky, je preto úplne nepravdepodobná, keďže prípadné zvýšenie ceny náhradných dielov musí v každom prípade znášať spotrebiteľ.

100 Komisia napokon v bode 26 napadnutého rozhodnutia usúdila, že náklady na zámenu za iný primárny výrobok si nevyžadujú investície, akými sú napríklad nadobudnutie nových vedomostí, zmena zvykov, inštalácia alebo softvéry, čo takúto zámenu ešte zjednodušuje.

101 V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že Komisia sa rozhodla pristupovať k trhu náhradných dielov z pohľadu konečného spotrebiteľa (používateľa hodiniek). Používanie takého spotrebného tovaru si za normálnych okolností nevyžaduje investície, akými sú napríklad nadobudnutie nových vedomostí, zmena zvykov, inštalácia alebo softvéry. Komisia preto nemôže oprávnene tvrdiť, že neexistencia takýchto investícií uľahčuje zámenu za iný primárny výrobok.

102 Na základe uvedených skutočností treba dospieť k záveru, že Komisia v bode 26 napadnutého rozhodnutia nepreukázala, že spotrebitelia, ktorí už majú luxusné alebo prestížne hodinky, si skutočne môžu zvoliť iný primárny výrobok, aby sa vyhli zvýšeniu ceny náhradných dielov. Dôkazy predložené Komisiou poukazujú len na čisto teoretickú možnosť prechodu na iný primárny výrobok, čo na účely definovania relevantného trhu nie je dostačujúce. Uvedená možnosť totiž spočíva v koncepte existencie účinnej hospodárskej súťaže a predpokladá, že v prípade mierneho zvýšenia ceny náhradných dielov by dostatočný počet spotrebiteľov skutočne uprednostnil iný primárny výrobok, a preto by takéto zvýšenie neprinieslo zisk (pozri body 67, 69 a 70 vyššie).

103 Po druhé je potrebné preskúmať dosah tvrdenia uvedeného v bode 26 a v poznámke pod čiarou 27 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého si potenciálni kupujúci luxusných alebo prestížnych hodiniek môžu vybrať medzi mnohými existujúcimi značkami luxusných alebo prestížnych hodiniek, ktoré si konkurujú. V tejto súvislosti Komisia poukázala počas pojednávania na to, že skutočnosti uvedené v napadnutom rozhodnutí v súvislosti so spotrebiteľmi, ktorí už majú hodinky, nie sú hlavným

východiskom záveru o definícii relevantného trhu. Tvrdí, že dôvodom, pre ktorý je potrebné posudzovať primárny trh a trhy záručného a pozáručného servisu spoločne ako jeden zjednotený trh („trh systému"), je skutočnosť, že zvýšenie cien na trhu záručného a pozáručného servisu by malo za následok presun dopytu na výrobky iných výrobcov na primárnom trhu, a preto by takéto zvýšenie neprinieslo zisk.

104 Treba uviesť, že takýto postup je v súlade s judikatúrou, keďže v rámci definície relevantného trhu nie je možné obmedziť sa iba na preskúmanie objektívnych vlastností predmetných výrobkov a služieb, ale je takisto potrebné zohľadniť podmienky hospodárskej súťaže a štruktúru dopytu a ponuky na trhu (pozri bod 67 vyššie).

105 Z judikatúry citovanej v bode 67 vyššie a z oznámenia o definícii relevantného trhu vyplýva, že na to, aby sa primárny trh a trhy záručného a pozáručného servisu mohli posudzovať spoločne, prípade ako jeden zjednotený trh alebo „trh systému", je potrebné v prípade predpokladu, z ktorého vychádzala Komisia (pozri bod 103 vyššie), dokázať, že v prípade mierneho zvýšenia ceny výrobkov alebo služieb patriacich na trhy záručného a pozáručného servisu by dostatočný počet spotrebiteľov uprednostnil iné primárne výrobky, a preto by takéto zvýšenie neprinieslo zisk (pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 1991, Hilti/Komisia, T-30/89, Zb. s. II-1439, bod 75). Inak povedané – na rozdiel od tvrdenia Komisie uvedeného v bode 26 a v poznámke pod čiarou 27 napadnutého rozhodnutia –, na to, aby sa primárny trh a trhy záručného a pozáručného servisu posudzovali ako jeden trh, nestačí iba skutočnosť, že spotrebiteľ má len možnosť zvoliť si medzi mnohými existujúcimi značkami primárneho výrobku, ak nie je dokázané, že uvedená voľba závisí najmä od podmienok hospodárskej súťaže na sekundárnom trhu.

106 V prejednávanej veci pritom Komisia v napadnutom rozhodnutí nepreukázala, že zvýšenie ceny konkrétnym výrobcom na trhoch záručného a pozáručného servisu by malo akýkoľvek vplyv na objem predaja na primárnom trhu. Naopak, Komisia opakovane zdôraznila, že náklady na služby údržby a opravy (v ktorých je zahrnutá aj cena náhradných dielov) sú minimálne a v porovnaní s pôvodnou cenou samotných luxusných alebo prestížnych hodiniek sú nepodstatné (pozri bod 94 vyššie). Podľa tvrdenia Komisie v poznámke pod čiarou 27 napadnutého rozhodnutia sú tieto náklady minimálne aj v prípade, ak sa zohľadní celková životnosť výrobku, takže je málo pravdepodobné, že potenciálni kupujúci si tieto náklady vypočítajú vo vzťahu k celkovej životnosti primárneho výrobku. Komisia z toho v rovnakej poznámke pod čiarou vyvodila, že „spotrebiteľ nepovažuje náklady na záručné a pozáručné služby za kritérium pri výbere hodiniek".

107 Z uvedeného preto vyplýva, že Komisia nepreukázala, že spotrebitelia, ktorí už majú luxusné alebo prestížne hodinky, si skutočne môžu zvoliť iný primárny výrobok, aby sa vyhli zvýšeniu ceny náhradných dielov, ani že má cena náhradných dielov vo všeobecnosti vplyv na hospodársku súťaž primárnych výrobkov. Komisia preto nepreukázala, že mierne zvýšenie ceny náhradných dielov určitým výrobcom by malo za následok presun dopytu na výrobky iných výrobcov, a preto by uvedené zvýšenie neprinieslo zisk. Dopustila sa teda zjavne nesprávneho posúdenia, keď tieto výrobky posudzovala spoločne ako súčasti jedného trhu.

108 Tento záver má oporu v skutočnosti, že ako vyplýva z rozhodnutia švajčiarskych orgánov pre hospodársku súťaž vo veci ETA SA Manufacture horlogère suisse, ETA je najväčším výrobcom súčiastok a náhradných dielov do švajčiarskych hodiniek, vrátane luxusných a prestížnych hodiniek. Táto spoločnosť však nevyrába hodinky ako celok. Podľa judikatúry pritom skutočnosť, že určité hospodárske subjekty sú špecializované a aktívne iba na trhu záručného a pozáručného servisu patriaceho do primárneho trhu, predstavuje závažný nepriamy dôkaz existencie osobitného trhu (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok Hilti/Komisia, už citovaný v bode 105 vyššie, bod 67).

109 Preto nemožno vylúčiť, že v prípade, ak by k uvedenému nesprávnemu posúdeniu nedošlo, alebo v prípade, ak by Komisia zohľadnila svoje konštatovanie uvedené v predbežnom stanovisku a týkajúce sa neexistencie všeobecnej vzájomnej nahraditeľnosti medzi náhradnými dielmi pre jednotlivé značky, ako aj skutočnosti, na ktoré v tejto súvislosti poukázala žalobkyňa (pozri body 86, 88 a 89 vyššie), dospela by k záveru o existencii oddelených relevantných trhov, pozostávajúcich z náhradných dielov pre jednotlivé značky podľa ich nahraditeľnosti.

— O preskúmaní trhu opravy a údržby

110 Pokiaľ ide o trh opravy a údržby hodiniek, je potrebné preskúmať otázku, či záver Komisie uvedený v bode 17 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého uvedený trh nemal byť posudzovaný ako oddelený relevantný trh, odôvodňujú skutočnosti uvedené v bodoch 19 až 22 napadnutého rozhodnutia.

111 Komisia v týchto bodoch uviedla:

„i) Údržba a oprava v rámci záručného a pozáručného servisu

(19) Prirodzený vývoj trhu charakterizovaný vzrastom dopytu po komplexných mechanických hodinkách patriacich do sektora luxusných alebo prestížnych

hodiniek viedol väčšinu skupín výrobcov týchto hodiniek k zmene politiky a k autorizácii údržby a opravy uvedených hodiniek len v rámci ich systému selektívnej distribúcie. Počas posledných dvadsiatich rokov postupne všetci výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek prijali túto osobitnú stratégiu poskytovania uvedených záručných a pozáručných služieb podľa toho, aký stupeň priority mal u jednotlivých výrobcov segment luxusných výrobkov.

(20) Komisia poukazuje na to, že výrobcovia hodiniek považujú údržbu a opravu v rámci záručného a pozáručného servisu za službu, ktorá dopĺňa distribúciu hodiniek, čo potvrdzuje najmä výška výnosov výrobcov hodiniek na tomto trhu. Tieto výnosy nie sú vysoké a predstavujú v priemere len malú časť celkových výnosov. Výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek okrem toho považujú vytvorenie homogénnej a jednotnej siete záručných a pozáručných služieb vysokej kvality za podstatný prvok vyplývajúci z nárokov zákazníkov a za základnú a neoddeliteľnú súčasť ich konkurenčnej stratégie na primárnom trhu. Podľa výrobcov by primárny výrobok stratil u zákazníkov svoju hodnotu, ak by jeho dobré meno nebolo spájané s vysoko kvalitnou záručnou alebo pozáručnou údržbou, vyhradenou pre konkrétnu značku a zabezpečenou buď samotnými výrobcami hodiniek, alebo v autorizovaných servisných centrách.

(21) Pokiaľ ide o nezávislých hodinárov, zdá sa, že nie sú vždy schopní splniť výberové kritériá kvality, ktoré výrobcovia hodiniek vyžadujú od svojich autorizovaných opravovní… Okrem toho podľa niektorých výrobcov hodiniek až 30 % opráv uskutočnených v ich záručných a pozáručných servisných centrách sa týka škôd spôsobených nedostatočnou alebo nesprávnou opravou uskutočnenou hodinármi bez primeraných vedomostí a skúseností.

(22) Je tiež potrebné uviesť, že ďalšia osobitná vlastnosť dotknutého výrobku spočíva v tom, že náklady zákazníka na záručné a pozáručné služby počas celej životnosti luxusných alebo prestížnych hodiniek sú minimálne v porovnaní s pôvodnou cenou za samotné hodinky a že zákazník uvedené náklady považuje za relatívne malý komponent ceny celkového ‚balíka'."

112 Po prvé je potrebné pripomenúť (pozri bod 108 vyššie), že ak sú určité hospodárske subjekty špecializované a sú aktívne iba na trhu napojenom na primárny trh alebo na trhu záručného a pozáručného servisu, predstavuje to závažný nepriamy dôkaz existencie osobitného trhu.

113 Žalobkyňa pritom v priebehu správneho konania uviedla, že skutočnosť, že nezávislí hodinári predstavujúci samostatnú profesiu nie sú aktívni na trhu hodiniek, ale len na trhu ich opravy a údržby, sama osebe poukazuje na existenciu oddeleného trhu týchto služieb. Komisia túto závažnú skutočnosť, na ktorú poukázala žalobkyňa, nezohľadnila.

114 Po druhé treba poukázať na to, že napriek veľmi špecifickým okolnostiam prejednávanej veci – ide na jednej strane o trh výrobkov a na druhej strane o trh záručného a pozáručného servisu – Komisia nemôže nezohľadniť judikatúru o definícii relevantného trhu, ak sa rozhodne posudzovať trh záručného a pozáručného servisu spoločne s primárnym trhom, prípadne ako jeden relevantný trh.

115 S výnimkou skutočnosti, že náklady na záručné a pozáručné služby sú v porovnaní s pôvodnou cenou luxusných alebo prestížnych hodiniek minimálne, sa žiadna úvaha Komisie v bodoch 19 až 22 napadnutého rozhodnutia nevzťahovala na faktory uvedené v judikatúre citovanej v bode 67 vyššie ani na faktory uvedené v oznámení o definícii relevantného trhu (pozri body 68 až 70 vyššie).

116 Okrem toho treba poukázať na to, že Komisia nevypracovala analýzu, ktorú v súvislosti s trhom alebo trhmi náhradných dielov považovala za najrelevantnejšiu, čiže *mutatis mutandis* analýzu, z ktorej by vyplývalo či sa spotrebitelia môžu vyhnúť zvýšeniu ceny opravy a údržby, ak sa rozhodnú zvoliť si primárne výrobky iných výrobcov.

117 Po tretie je potrebné pripomenúť, že podľa článku 22 napadnutého rozhodnutia sú náklady zákazníka na záručné alebo pozáručné služby v porovnaní s pôvodnou cenou za samotné hodinky minimálne a podľa poznámky pod čiarou 27 napadnutého rozhodnutia „spotrebiteľ nepovažuje náklady na záručné a pozáručné služby za kritérium pri výbere hodiniek“.

118 Vzhľadom na tieto skutočnosti a na nezohľadnenie kritérií vyplývajúcich z judikatúry a oznámenia o definícii relevantného trhu (citovaných v bodoch 67 až 70 vyššie) v napadnutom rozhodnutí Všeobecný súd dospel k záveru, že Komisia nepreukázala ani to, že mierne zvýšenie cien na trhu služieb by malo za následok presun dopytu na trhu

luxusných a prestížnych hodiniek, a preto by takéto zvýšenie neprinieslo zisk, ani to, že cena služieb má vplyv na hospodársku súťaž primárnych výrobkov.

119 Z toho vyplýva, že Komisia nemohla na základe úvah, ktoré uviedla v bodoch 19 až 22 napadnutého rozhodnutia, dospieť k záveru, že trh opravy a údržby hodiniek nepredstavuje oddelený relevantný trh, ale naopak, má byť posudzovaný spoločne s trhom luxusných alebo prestížnych hodiniek. V tejto súvislosti sa teda Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.

120 Keďže konštatovania Komisie, podľa ktorých trh opravy a údržby hodiniek a trh alebo trhy náhradných dielov nepredstavujú relevantné trhy, ktoré majú byť preskúmané osobitne, sú poznačené zjavne nesprávnym posúdením, je potrebné preskúmať, či mohla Komisia aj napriek tomuto nedostatku oprávnene dospieť k záveru, že neexistuje dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania.

121 Z napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že malá pravdepodobnosť existencie porušenia článkov 81 ES a 82 ES patrí medzi hlavné dôvody záveru Komisie o neexistencii uvedeného záujmu. Preto je potrebné preskúmať, či nesprávna definícia relevantného trhu mohla mať vplyv na konštatovania Komisie o pravdepodobnosti existencie porušení pravidiel Spoločenstva o hospodárskej súťaži.

3. *O porušení článku 81 ES*

Tvrdenia účastníkov konania

122 Žalobkyňa tvrdí, že výrobcovia švajčiarskych hodiniek sa skutočne dohodli na vylúčení nezávislých opravárov hodiniek z trhu Spoločenstva zameraného na údržbu a opravu hodiniek a porušili tak článok 81 ES. Okrem toho sa domnieva, že Komisia sa dopustila nesprávneho posúdenia, keď usúdila, že postup spočívajúci v odmietnutí dodávania náhradných dielov nezávislým opravárom predstavuje selektívnu distribúciu, na ktorú sa vzťahuje bloková výnimka upravená v nariadení č. 2790/1999.

123 Pokiaľ ide o body 27 a 28 napadnutého rozhodnutia, v ktorých Komisia tvrdí, že nenašla nijaký dôkaz o existencii zosúladeného postupu, žalobkyňa tvrdí, že existenciu takého postupu za normálnych okolností nedokazujú priame, ale nepriame dôkazy. V prejednávanej veci pritom žalobkyňa počas správneho konania v tejto súvislosti predložila viacero nepriamych dôkazov. Uviedla, po prvé, že väčšina výrobcov švajčiarskych hodiniek prerušila počas dotknutého obdobia dodávanie náhradných dielov, po druhé, že takmer všetci výrobcovia, proti ktorým sťažnosť smerovala, patrili do dobre organizovaných „skupín“ výrobcov, a po tretie, že sa ako členovia Fédération horlogère suisse (FHS) (Švajčiarske združenie hodinárov) pravidelne stretávali s cieľom diskutovať o otázkach stratégie. Komisia tieto skutočnosti nevzala do úvahy a obmedzila sa na spochybnenie trvania obdobia skutočného odmietnutia výrobcov švajčiarskych hodiniek pokračovať v dodávaní náhradných dielov (napadnuté rozhodnutie, bod 16). Aj toto spochybnenie však bolo nedôvodné, keďže žalobkyňa jej predložila dokument poukazujúci na koncentráciu sporných odmietnutí v čase v danom členskom štáte.

124 Podľa žalobkyne Komisia v každom prípade dospela k nesprávnemu záveru, že na dotknutý postup sa môže vzťahovať výnimka z uplatňovania článku 81 ods. 1 ES, pretože podmienky uvedené v článku 81 ods. 3 ES, ako ich spresňuje nariadenie č. 2790/1999, neboli splnené.

125 Komisia tvrdí, ako vysvetlila v bodoch 27 a 28 napadnutého rozhodnutia, že v priebehu vyšetrovania nenašla nijaký dôkaz poukazujúci na existenciu zosúladeného postupu alebo dohody výrobcov luxusných alebo prestížnych hodiniek. Žalobkyňa jej nepredložila nijakú dôveryhodnú informáciu, z ktorej by pri konštatovaní porušenia článku 81 ES mohla vychádzať. Naopak, ukázalo sa, že primárny trh hodiniek je veľmi konkurenčný, čo žalobkyňa nespochybnila.

126 Pokiaľ ide o dokument, ktorý predložila žalobkyňa a ktorý sa týka koncentrácie odmietnutí v čase, Komisia zdôrazňuje, že ho vypracovala samotná žalobkyňa bez toho, aby spresnila svoj zdroj, a že sa týka len jedného členského štátu. Z toho vyplýva, že tento dokument má len malú dôkaznú hodnotu. V každom prípade poukazuje na postupné odmietanie poskytovať náhradné diely, ku ktorému dochádzalo od roku 1985 do roku 2008 a ktoré odrážalo prirodzený vývoj trhu.

127 Komisia tvrdí, že systém selektívnej distribúcie, ktorý zaviedli výrobcovia švajčiarskych hodiniek, je v súlade s ustanoveniami nariadenia č. 2790/1999 a neexistuje nijaký dôkaz potvrdzujúci existenciu postupov, ktoré by boli v rozpore s článkom 4 písm. a) uvedeného nariadenia. Skutočnosť, že výrobcovia švajčiarskych hodiniek zmenili svoj postup a zvolili si systém selektívnej distribúcie založený na kritériách kvality, vyplýva len z dynamiky trhu a zodpovedá nárokom spotrebiteľov, ako aj cieľu výrobcov zabezpečiť služby najlepšej kvality.

128 Vedľajší účastník konania uvádza, že tvrdenie žalobkyne o koncentrácii odmietnutí v čase, ktoré sa vzťahuje na obdobie „približne dvoch rokov“ pred podaním sťažnosti, je vecne nesprávne.

129 Vedľajší účastník konania sa okrem toho opiera o konštatovanie Komisie, že kvalita záručných a pozáručných služieb poskytovaných nezávislými opravármi hodiniek bola predmetom väčšieho počtu sťažností ako kvalita opráv uskutočnených autorizovanými opravármi alebo samotným výrobcom.

Posúdenie Všeobecným súdom

130 V prvom rade, pokiaľ ide o výhradu žalobkyne týkajúcu sa existencie kartelu medzi výrobcami švajčiarskych hodiniek, je potrebné uviesť, že sa jej nepodarilo preukázať, že konštatovanie Komisie uvedené v bode 28 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorého žalobkyňa nepredložila nijaký dôkaz vzbudzujúci podozrenie o existencii kartelu alebo zosúladeného postupu zameraného na odstránenie nezávislých hodinárov z trhu opravy a údržby luxusných alebo prestížnych hodiniek, je poznačené nezákonnosťou.

131 Osobitne je potrebné uviesť, že dokument s názvom „Postupné odmietanie“ poukazuje na to, že v roku 1985 odmietli poskytnúť náhradné diely len 3 značky, v roku 1990 sa tento počet zvýšil na 5, v roku 1995 na 15, v roku 2000 na 35, v roku 2005 na 38 a napokon v roku 2008 na 50.

132 Je preto nutné konštatovať, že dokonca aj tento dokument vypracovaný žalobkyňou skôr potvrdzuje stanovisko Komisie, podľa ktorého postupné odmietanie nebolo výsledkom kartelu, ale po sebe nasledujúcich nezávislých obchodných rozhodnutí prijatých výrobcami švajčiarskych hodiniek.

133 V druhom rade žalobkyňa tvrdí, že selektívna distribúcia náhradných dielov – z ktorej vyplýva odmietnutie poskytnúť uvedené náhradné diely nezávislým hodinárom a zákaz uplatňujúci sa na podniky s účasťou na tomto systéme poskytnúť uvedené diely hospodárskym subjektom, ktoré do systému nepatria – je postup v rozpore s článkom 81 ES a nemôže sa naň vzťahovať bloková výnimka priznaná nariadením č. 2790/1999.

134 Treba pripomenúť, že článok 2 ods. 1 uvedeného nariadenia stanovuje:

„Podľa článku 81 ods. 3 [ES] a s výhradou ustanovení tohto nariadenia sa týmto vyhlasuje, že článok 81 ods. 1 [ES] sa nevzťahuje na dohody alebo zosúladené postupy medzi dvoma alebo viacerými podnikateľmi, z ktorých každý podniká, na účely tejto dohody, na inej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, vo vzťahu k podmienkam, za ktorých strany môžu kupovať, predávať, alebo opätovne predávať určité tovary alebo služby (‚vertikálne dohody').

Táto výnimka platí v takom rozsahu, že takéto dohody obsahujú obmedzenia súťaže spadajúce pod pôsobnosť článku 81 ods. 1 [ES] (‚vertikálne obmedzenia')."

135 V zmysle článku 3 rovnakého nariadenia „… platí výnimka stanovená v článku 2 za podmienky, že podiel na trhu dodávateľa nepresiahne 30 % relevantného trhu, na ktorom predáva zmluvné tovary alebo služby“.

136 Okrem toho článok 94 pokynov pre používanie vertikálnych obmedzení (Ú. v. ES C 291, 2000, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 390) stanovuje:

„Pokiaľ dodávateľ vyrába originálne zariadenie a náhradné súčiastky pre toto zariadenie, dodávateľ je často jediným, prípadne hlavným dodávateľom pre naväzujúci trh s náhradnými súčiastkami a opráv… Relevantný trh pre uplatnenie nariadenia [č. 2790/1999] môže byť trh s originálnym zariadením vrátane náhradných súčiastok alebo samostatný trh s originálnym zariadením a samostatný naväzujúci trh, v závislosti od okolností jednotlivých prípadov, takých ako sú účinky príslušných obmedzení, životnosť zariadenia a dôležitosť nákladov na opravu.“

137 V prejednávanej veci Komisia v tejto súvislosti dospela v bode 33 napadnutého rozhodnutia k tomuto záveru:

„… Ako bolo uvedené vyššie, analýza vykonaná Komisiou na účely tohto konania viedla k záveru, že trh náhradných dielov v rámci záručného a pozáručného servisu sa nemá považovať za trh, ktorý je vo vzťahu k primárnemu trhu samostatný. Je preto potrebné posúdiť silu daného výrobcu hodiniek na trhu vo všeobecnosti a osobitne zohľadniť jeho postavenie a silu na primárnom trhu. Vzhľadom na to, že žiaden z výrobcov hodiniek, proti ktorým smerovala sťažnosť, zrejme nemá dominantné postavenie na primárnom trhu a trhový podiel žiadneho z nich nepresahuje 30 %, sa preto zdá, že sa na nich môže vzťahovať nariadenie o blokovej výnimke.“

138 Je potrebné pripomenúť, že nemožno vylúčiť, že v prípade neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia uvedeného v bode 107 vyššie by Komisia dospela k záveru o existencii oddelených relevantných trhov pozostávajúcich z náhradných dielov pre jednotlivé značky podľa ich nahraditeľnosti.

139 Napadnuté rozhodnutie však neobsahuje nijaké konštatovanie v tom zmysle, že trhový podiel výrobcov švajčiarskych hodiniek je nižší ako 30 % aj na trhoch náhradných dielov pre jednotlivé značky.

140 Za týchto okolností nemožno vylúčiť, že Komisia by v prípade neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia uvedeného v bode 107 vyššie a v prípade, že by do napadnutého rozhodnutia zahrnula svoje konštatovanie z predbežného stanoviska, podľa ktorého sú výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek jedinými dodávateľmi špecifickej škály náhradných dielov pre svoje vlastné značky hodiniek, dospela k záveru o neuplatniteľnosti výnimky priznanej nariadením č. 2790/1999 s ohľadom na ustanovenie v článku 3 tohto nariadenia.

141 Okrem toho treba zdôrazniť, že v bode 43 napadnutého rozhodnutia nazvanom „Záver“ a týkajúcom sa malej pravdepodobnosti, že systémy selektívnej distribúcie porušujú článok 81 ES, Komisia okrem uplatnenia blokovej výnimky v zmysle nariadenia č. 2790/1999 neuvádza nijakú ďalšiu skutočnosť. Všeobecný súd sa preto domnieva, že táto skutočnosť mala v tejto súvislosti rozhodujúci význam.

142 Je preto potrebné dospieť k záveru, že zjavne nesprávne posúdenie uvedené v bode 107 vyššie poznačilo aj záver Komisie o malej pravdepodobnosti existencie porušenia článku 81 ES.

4. *O porušení článku 82 ES*

Tvrdenia účastníkov konania

143 Žalobkyňa v súvislosti s konštatovaniami Komisie uvedenými v bodoch 39 až 42 napadnutého rozhodnutia tvrdí, že táto inštitúcia v predbežnom stanovisku uznala existenciu dominantného postavenia alebo monopolu každého výrobcu švajčiarskych hodiniek, pokiaľ ide o náhradné diely pre ich vlastné značky hodiniek. Títo výrobcovia sa tým, že odmietli dodávať svoje náhradné diely, dopustili zneužitia.

144 Žalobkyňa uvádza, že skutočnosť, že trh švajčiarskych hodiniek je podľa Komisie veľmi konkurenčný, nemá nijaký vplyv na podmienky hospodárskej súťaže na trhu údržby a opravy, ktorý mal byť v prejednávanej veci posudzovaný ako oddelený relevantný trh. Tvrdí, že tento trh už nie je konkurenčný, až na istý stupeň zostávajúcej hospodárskej súťaže medzi nezávislými opravármi hodiniek a výrobcami švajčiarskych hodiniek. Postup výrobcov švajčiarskych hodiniek spočívajúci v odmietnutí ďalšieho dodávania náhradných dielov je zameraný na odstránenie aj tejto zostávajúcej hospodárskej súťaže.

145 Komisia zdôrazňuje, že podľa jej analýzy je primárnym trhom trh hodiniek, od ktorého v celom rozsahu závisí trh náhradných dielov do hodiniek v rámci záručného a pozáručného servisu. Trh hodiniek sa ukázal dostatočne konkurenčný a nijaká skutočnosť nepoukazuje na existenciu kolektívneho dominantného postavenia výrobcov švajčiarskych hodiniek, a už vôbec nie na zneužitie tohto postavenia.

146 Vedľajší účastník konania tvrdí, že na primárnom trhu nemá dominantné postavenie. Okrem toho podmienky potrebné na vytvorenie kolektívneho dominantného postavenia ani neexistujú.

Posúdenie Všeobecným súdom

147 V bode 41 napadnutého rozhodnutia Komisia uviedla:

„Pokiaľ ide o trhy záručného a pozáručného servisu, bolo už preukázané, že je málo pravdepodobné, že tvoria trh, ktorý má byť posudzovaný osobitne, a preto sa otázka dominantného postavenia na nich nemá posudzovať oddelene od primárneho trhu."

148 V bode 44 napadnutého rozhodnutia nazvanom „Záver" Komisia tvrdí:

„Analýza viedla k *prima facie* záveru, že trhy záručného a pozáručného servisu nie sú v prejednávanej veci samostatnými trhmi, a preto zrejme na týchto skúmaných trhoch neexistuje ani kolektívne, ani individuálne dominantné postavenie. V prípade neexistencie takého postavenia nemá otázka existencie zneužívania nijaké opodstatnenie."

149 Ako už bolo uvedené v bode 109 vyššie, nemožno vylúčiť, že v prípade neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia uvedeného v bode 107 vyššie by Komisia dospela

k záveru o existencii oddelených relevantných trhov tvorených náhradnými dielmi pre jednotlivé značky podľa ich nahraditeľnosti.

150 Je potrebné poukázať na to, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje nijakú analýzu týkajúcu sa postavenia výrobcov švajčiarskych hodiniek na trhoch náhradných dielov pre ich vlastné značky. V napadnutom rozhodnutí sa teda Komisia nevzdialila od svojho konštatovania v predbežnom stanovisku, podľa ktorého sú výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek jedinými dodávateľmi špecifickej škály náhradných dielov pre svoje vlastné značky hodiniek, ani nezaujala stanovisko k tvrdeniu žalobkyne, že výrobcovia švajčiarskych hodiniek sa nachádzajú na trhoch náhradných dielov pre ich vlastné značky v dominantnom postavení.

151 Preto nemožno vylúčiť, že ak by Komisia dospela k záveru o existencii oddelených relevantných trhov pozostávajúcich z náhradných dielov pre jednotlivé značky, a teda by preskúmala postavenie výrobcov švajčiarskych hodiniek na týchto trhoch, zopakovala by svoje konštatovanie uvedené v predbežnom stanovisku, podľa ktorého sú výrobcovia luxusných alebo prestížnych hodiniek jedinými dodávateľmi špecifickej škály náhradných dielov pre svoje vlastné značky hodiniek. Nemožno teda vylúčiť, že by na tomto základe dospela k záveru, že uvedení výrobcovia sa nachádzajú v dominantnom alebo dokonca monopolnom postavení, aspoň pokiaľ ide o niektoré škály ich náhradných dielov, ktoré prestavujú relevantné trhy.

152 Keďže Komisia pri formulovaní záveru o malej pravdepodobnosti porušení článku 82 ES vychádzala z neexistencie dominantného postavenia výrobcov švajčiarskych hodiniek, zjavne nesprávne posúdenie v kontexte definície relevantného trhu poznačuje aj tento záver.

5. *O posúdení dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania*

Tvrdenia účastníkov konania

153 Žalobkyňa sa domnieva, že tvrdenia Komisie v bode 9 napadnutého rozhodnutia týkajúce sa obmedzeného vplyvu údajných porušení na fungovanie spoločného trhu, komplexného charakteru požadovaného vyšetrovania a obmedzenej pravdepodobnosti získania dôkazov o porušeniach sú nesprávne a prinajmenšom nemajú oporu v nijakom dôkaze alebo tvrdení. Vzhľadom na perspektívu zániku remeselnej činnosti v Únii je podľa nej nesprávne najmä tvrdenie o obmedzenom vplyve údajných porušení.

154 Okrem toho žalobkyňa tvrdí, že hoci Komisia v bode 14 napadnutého rozhodnutia uznala, že „nie je presvedčená, že trh luxusných alebo prestížnych hodiniek je v tomto prípade (primárnym) relevantným trhom", napriek tomu z tejto definície vychádzala pri svojom posúdení. Podobne, ak Komisia nedefinovala relevantný trh, nemohla bez toho, aby sa dopustila logickej chyby, dospieť k záveru, že „neexistuje nijaká skutočnosť, ktorá by poukazovala na to, že fungovanie tohto trhu by bolo narušené".

155 Komisia nezohľadnila ani skutočnosť, že údajné protisúťažné konanie sa týka všetkých členských štátov, takže práve Komisia môže najlepšie prijať opatrenia na opätovné vytvorenie zdravej hospodárskej súťaže na spoločnom trhu. Žalobkyňa odkazuje na judikatúru týkajúcu sa otázky, či Komisia tým, že sťažovateľovi odporúčala obrátiť sa na vnútroštátne orgány, zohľadnila rozsah ochrany, ktoré tieto orgány môžu poskytnúť. V prejednávanej veci totiž rozhodnutie jediného vnútroštátneho orgánu alebo súdu

nemôže vyriešiť problémy s fungovaním hospodárskej súťaže, a to najmä z dôvodu, že vo všetkých členských štátoch nie sú zastúpené všetky značky švajčiarskych hodiniek.

156 Komisia odkazuje na rozsudok Ufex a i./Komisia, už citovaný v bode 28 vyššie (bod 79). Uvádza, že dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania musí byť posúdený podľa kritéria zváženia jednotlivých aspektov. Podľa tohto kritéria je Komisia oprávnená dospieť k záveru, že zo sťažnosti nevyplýva dostatočný záujem Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania, ktorého je základom, a to pri zohľadnení jednej skutočnosti alebo kombinácie rôznych skutočností. Keďže hodnotenie záujmu Spoločenstva uvedeného v sťažnosti závisí od okolností každej veci, nie je potrebné ani obmedziť počet kritérií posúdenia, z ktorých môže Komisia vychádzať, ani jej naopak uložiť, aby vychádzala výlučne z určitých kritérií.

Posúdenie Všeobecným súdom

157 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že pokiaľ sa Komisia rozhodne priznať rôzne stupne dôležitosti sťažnostiam, ktoré jej boli predložené, môže stanoviť poradie, v ktorom ich bude skúmať, a ako kritérium prednosti môže uplatniť záujem Spoločenstva, ktorý z danej veci vyplýva (rozsudok Tremblay a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 60; pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. septembra 1992, Automec/Komisia, T-24/90, Zb. s. II-2223, body 83 až 85).

158 Komisia musí na účely posúdenia záujmu Spoločenstva na pokračovaní preskúmania veci zohľadniť okolnosti prejednávaného prípadu a predovšetkým skutkové a právne okolnosti uvedené v sťažnosti, ktorá jej bola predložená. Komisii predovšetkým

prináleží zvážiť význam namietaného porušenia pre fungovanie spoločného trhu, pravdepodobnosť možnosti zistiť jeho existenciu a rozsah potrebných vyšetrovacích opatrení, aby si za čo najlepších podmienok splnila poslanie dohliadať na dodržiavanie článkov 81 ES a 82 ES (pozri v tomto zmysle rozsudky Automec/Komisia, už citovaný v bode 157 vyššie, bod 86; Tremblay a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 62, a Sodima/Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 46).

159 V tejto súvislosti musí Všeobecný súd najmä overiť, či z rozhodnutia vyplýva, že Komisia zvážila význam namietaného porušenia pre fungovanie spoločného trhu, pravdepodobnosť možnosti zistiť jeho existenciu a rozsah potrebných vyšetrovacích opatrení, aby si za čo najlepších podmienok splnila poslanie dohliadať na dodržiavanie článkov 81 ES a 82 ES (pozri rozsudok Sodima/Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, bod 46 a tam citovanú judikatúru).

160 Okrem toho je potrebné pripomenúť judikatúru citovanú v bode 65 vyššie, podľa ktorej súd Únie nesmie pri preskúmaní výkonu diskrečnej právomoci Komisie pri spracovaní sťažností nahradiť posúdenie záujmu Spoločenstva Komisiou svojím vlastným posúdením, ale má preveriť, či sporné rozhodnutie nespočíva na nesprávnom zistení skutkového stavu a či nie je poznačené nesprávnym právny posúdením ani zjavne nesprávnym posúdením, alebo či nedošlo k zneužitiu právomoci.

161 Napokon je tiež potrebné pripomenúť, že zjavne nesprávne posúdenie nemôže stačiť na zrušenie sporného rozhodnutia, ak za konkrétnych okolností prejednávanej veci nemohlo mať rozhodujúci vplyv na výsledok (rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2007, UFEX a i./Komisia, T-60/05, Zb. s. II-3397, bod 77; pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. mája 2002, Graphischer Maschinenbau/Komisia, T-126/99, Zb. s. II-2427, body 48 a 49). Aby si Komisia splnila povinnosť

odôvodnenia, stačí, aby uviedla skutočnosti a právne úvahy, ktoré majú v systéme rozhodnutia zásadný význam (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 4. septembra 2009, Taliansko/Komisia, T-211/05, Zb. s. II-2777, bod 68 a tam citovanú judikatúru).

162 Preto treba preskúmať význam úvah, ktoré sú v systéme napadnutého rozhodnutia poznačené nedostatkom odôvodnenia (pozri bod 49 vyššie), nezohľadnením všetkých relevantných okolností, napriek povinnosti Komisie pozorne preskúmať všetky skutkové a právne okolnosti, o ktorých ju upovedomila sťažovateľka (pozri bod 33 vyššie), a zjavne nesprávnym posúdením (pozri body 107 a 119 vyššie), s cieľom určiť, či tieto pochybenia mohli ovplyvniť to, ako Komisie zvážila význam namietaného porušenia pre fungovanie spoločného trhu, pravdepodobnosť možnosti zistiť jeho existenciu a rozsah potrebných vyšetrovacích opatrení.

163 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že konštatovanie Komisie o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní preskúmania spočíva na štyroch základných okolnostiach. Po prvé sťažnosť sa týka len trhu alebo časti trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam. Po druhé Komisia nemôže na základe informácií, ktoré má k dispozícii, dospieť k záveru o existencii kartelu alebo zosúladeného postupu, a je nepravdepodobné, že na systémy selektívnej distribúcie zavedené výrobcami švajčiarskych hodiniek sa nevzťahuje bloková výnimka vyplývajúca z nariadenia č. 2790/1999. Po tretie, keďže dva trhy záručného a pozáručného servisu nie sú samostatnými trhmi, zrejme neexistuje nijaké dominantné postavenie, takže otázka existencie zneužívania nemá opodstatnenie. Po štvrté vzhľadom na posúdenie uvádzaných porušení Komisiou existuje dokonca aj v prípade pridelenia ďalších finančných prostriedkov na preskúmanie sťažnosti len malá pravdepodobnosť zistenia porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. Aj v prípade, že

by takéto porušenia mohli byť zistené, môžu sa nimi zaoberať vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž a súdy (pozri body 8 až 11 vyššie).

164 Po prvé sa Všeobecný súd domnieva, že úvaha, že sťažnosť sa týka len trhu alebo časti trhu obmedzenej veľkosti, a preto je obmedzený aj jeho hospodársky význam, mala v čase, keď Komisia zvažovala faktory, ktoré bolo potrebné zohľadniť pri zisťovaní existencie dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania, významnú úlohu. Táto úvaha je pritom poznačená nedostatočným odôvodnením a porušením povinnosti vziať do úvahy všetky relevantné právne a skutkové okolnosti a pozorne preskúmať všetky takéto okolnosti, o ktorých ju upovedomila žalobkyňa (pozri bod 49 vyššie).

165 Po druhé je potrebné pripomenúť, že zjavne nesprávne posúdenie, ktorého sa Komisia dopustila pri definícii relevantného trhu, poznačuje aj jej závery o malej pravdepodobnosti porušení článkov 81 ES a 82 ES.

166 Úvaha Komisie v bode 14 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorej „nie je presvedčená, že trh luxusných alebo prestížnych hodiniek je v tomto prípade (primárnym) relevantným trhom“ a podľa ktorej v každom prípade nie je potrebné relevantný trh presne vymedziť, keďže „neexistuje nijaká skutočnosť, ktorá by poukazovala na to, že fungovanie tohto trhu by bolo narušené“, tieto pochybenia nemôže zmierniť.

167 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Komisia v bode 33 napadnutého rozhodnutia (pozri bod 137 vyššie) uviedla:

„Analýza vykonaná… [na účely tohto konania] viedla k záveru, že trh náhradných dielov v rámci záručného a pozáručného servisu sa nemá považovať za trh, ktorý je vo vzťahu k primárnemu trhu samostatný. Je preto potrebné posúdiť silu daného výrobcu hodiniek na trhu vo všeobecnosti a osobitne zohľadniť jeho postavenie a silu na primárnom trhu. Vzhľadom na to, že žiaden z výrobcov hodiniek, proti ktorým smerovala sťažnosť, zrejme nemá dominantné postavenie na primárnom trhu a trhový podiel žiadneho z nich nepresahuje 30 %, sa preto zdá, že sa na nich môže vzťahovať nariadenie o blokovej výnimke."

168 Rovnako treba pripomenúť, že v bode 44 napadnutého rozhodnutia (pozri bod 148 vyššie) Komisia uviedla:

„Analýza viedla k *prima facie* záveru, že trhy záručného a pozáručného servisu nie sú v prejednávanej veci samostatnými trhmi, a preto zrejme na týchto skúmaných trhoch neexistuje… dominantné postavenie. V prípade neexistencie takého postavenia nemá otázka existencie zneužívania nijaké opodstatnenie."

169 Z napadnutého rozhodnutia teda jasne vyplýva, že Komisia sa pri formulovaní svojho záveru o malej pravdepodobnosti existencie porušení článkov 81 ES a 82 ES opierala o *prima facie* definíciu trhu a o tento záver sa zas opierala pri formulovaní svojho konštatovania o neexistencii skutočností, ktoré by poukazovali na narušenia fungovania relevantného trhu. Komisia teda nemôže účinne tvrdiť, že vzhľadom na neexistenciu skutočností, ktoré by poukazovali na narušenie fungovania trhu, nebolo potrebné

definovať relevantný trh, pretože jej konštatovanie o neexistencii týchto narušení sa zakladá práve na definícii relevantného trhu, ktorú predsa len formulovala.

170 Pochybenia, ktorých sa Komisia dopustila pri definovaní relevantného trhu, nemožno napraviť jej tvrdením uvedeným v bode 18 napadnutého rozhodnutia, že „aj za predpokladu, že by bolo potrebné tieto trhy posudzovať ako oddelené relevantné trhy, skutočnosť, že primárny trh je zrejme konkurenčný, poukazuje na to, že existencia prípadných protisúťažných účinkov jej veľmi nepravdepodobná[;] najmä zvýšenia cien na trhoch záručného a pozáručného servisu zvyčajne neprinášajú zisk z dôvodu ich vplyvu na predaj na primárnom trhu, okrem prípadu, že na primárnom trhu dôjde k zníženiu ceny s cieľom kompenzovať vyššie ceny na trhu záručného a pozáručného servisu".

171 Komisia totiž svoje tvrdenie, podľa ktorého „zvýšenia cien na trhoch záručného a pozáručného servisu zvyčajne neprinášajú zisk z dôvodu ich vplyvu na predaj na primárnom trhu", nepodporila nijakou analýzou ani dôkazom. Naopak, v napadnutom rozhodnutí uvádza skutočnosť, ktorá uvedené tvrdenie spochybňuje, a to, že „spotrebiteľ nepovažuje náklady na záručné a pozáručné služby za kritérium pri výbere hodiniek". Pravdepodobným dôsledkom tejto skutočnosti je, že zvýšenie ceny uvedených služieb alebo ceny náhradných dielov zahrnutej v cene týchto služieb nemá vplyv na dopyt po hodinkách značky, ktorá zvyšuje ceny na trhoch záručného a pozáručného servisu (pozri bod 106 vyššie).

172 Po tretie, keďže podstatná časť úvah, z ktorých Komisia pri závere o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania vychádzala, je poznačená nedostatočným odôvodnením, nezohľadnením relevantnej okolnosti uvedenej v sťažnosti a zjavne nesprávnym posúdením, treba preskúmať, či jediný zostávajúci platný dôvod, podľa ktorého majú vnútroštátne orgány pre hospodársku súťaž a súdy dobrú pozíciu na to, aby prípadné porušenia článkov 81 ES a 82 ES vyšetrili

a prejednali, môže sám osebe odôvodniť záver Komisie týkajúci sa neexistencie dostatočného záujmu Spoločenstva.

173 V zmysle ustálenej judikatúry je potrebné pripomenúť, že pokiaľ cítiť účinky porušení namietaných v sťažnosti v podstate len na území jedného členského štátu a pokiaľ súdy a príslušné správne orgány tohto členského štátu začali konať o sporoch týkajúcich sa týchto porušení, Komisia má právo zamietnuť sťažnosť z dôvodu neexistencie dostatočného záujmu Spoločenstva, avšak pod podmienkou, že práva sťažovateľa možno dostatočným spôsobom ochrániť prostredníctvom vnútroštátnych súdov, čo predovšetkým predpokladá, že tieto súdy sú schopné zhromaždiť skutkové okolnosti s cieľom zistiť, či dotknutý postup predstavuje porušenie už citovaných ustanovení Zmluvy (rozsudok Súdu prvého stupňa z 3.júla 2007, Au lys de France/Komisia, T-458/04, Zb. s. II-71, uverejnenie abstraktu, bod 83; pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa Automec/Komisia, už citovaný v bode 157 vyššie, body 89 až 96).

174 Rovnako je potrebné poukázať na to, že predchádzajúce rozsudky, v ktorých už Všeobecný súd mal príležitosť rozhodovať o dôvode Komisie týkajúcom sa možnosti sťažovateľov brániť svoje práva pred vnútroštátnymi orgánmi alebo súdmi, sa týkali situácií, v ktorých bol rozsah postupov namietaných uvedenými sťažovateľmi v zásade obmedzený na územie jedného členského štátu a tieto orgány alebo súdy už začali konať (rozsudky Súdu prvého stupňa z 24. januára 1995, BEMIM/Komisia, T-114/92, Zb. s. II-147, body 76 a 77; Tremblay a i./Komisia, už citovaný v bode 27 vyššie, body 73 a 74; AEPI/Komisia, už citovaný v bode 26 vyššie, bod 46, a UFEX a i./Komisia, už citovaný v bode 161 vyššie, bod 157).

175 Komisia však v prejednávanej veci napriek svojmu tvrdeniu, že medzi jednotlivými členskými štátmi existujú mierne rozdiely, pokiaľ ide rozsah postupu namietaného žalobkyňou, pripustila, že uvedený postup sa týka územia prinajmenšom piatich

členských štátov, a nepotvrdila, ani nevyvrátila skutočnosť, že je prítomný na celom území Únie.

176 V prejednávanej veci teda aj za predpokladu, že by príslušné vnútroštátne orgány a súdy mali dobrú pozíciu na zaoberanie sa prípadnými porušeniami, ktoré sú predmetom sťažnosti, ako uviedla Komisia v bode 8 napadnutého rozhodnutia, táto okolnosť sama osebe nestačí na to, aby mohla poskytnúť oporu záveru Komisie o neexistencii dostatočného záujmu Spoločenstva. Kritizovaný postup sa totiž vyskytuje prinajmenšom v piatich členských štátoch, dokonca možno vo všetkých členských štátoch, a je potrebné ho pripísať podnikom, ktoré majú sídlo a miesto výroby mimo Únie, čo poukazuje na to, že žaloba na úrovni Únie môže byť účinnejšia ako množstvo žalôb na vnútroštátnej úrovni.

177 Vzhľadom na všetky uvedené úvahy je potrebné dospieť k záveru, že pochybenia spôsobené Komisiou mohli ovplyvniť jej posúdenie existencie dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní preskúmania sťažnosti.

178 Napadnuté rozhodnutie preto musí byť zrušené bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné žalobné dôvody a tvrdenia žalobkyne alebo jej žiadosť, aby bola zo spisu odstránená časť odpovede Komisie na písomné otázky Všeobecného súdu.

O trovách

179 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Ak viacero účastníkov konania nemá vo veci úspech, Všeobecný súd rozhodne o rozdelení trov konania.

180 Keďže Komisia a vedľajší účastník konania nemali vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať vedľajšieho účastníka konania, aby znášal svoje vlastné trovy konania a nahradil trovy konania, ktoré z dôvodu jeho vstupu do konania vynaložila žalobkyňa, a zaviazať Komisiu, aby znášala svoje vlastné trovy konania a nahradila zvyšok trov konania žalobkyne v súlade s jej návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Rozhodnutie Komisie K(2008) 3600 z 10. júla 2008 vo veci COMP/E-1/39097 sa zrušuje.**

2. **Richemont International SA znáša svoje vlastné trovy konania a je povinný nahradiť trovy konania, ktoré z dôvodu jeho vstupu do konania vynaložila Confédération européenne des associations d'horlogers-réparateurs (CEAHR).**

3. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť zvyšok trov CEAHR.

Czúcz Labucka O'Higgins

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. decembra 2010.

Podpisy

Obsah

Skutkové okolnosti ..... II - 5872

Konanie a návrhy účastníkov konania ..... II - 5875

Právny stav ..... II - 5877

1. O veľkosti trhu, na ktorý sa vzťahuje sťažnosť, a jeho hospodárskom význame ... II - 5878

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5878

Posúdenie Všeobecným súdom ..... II - 5879

2. O definícii relevantného trhu ..... II - 5886

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5886

Posúdenie Všeobecným súdom ..... II - 5991

O prvej výhrade založenej na nesprávnom nahradení výrazu „hodinky, ktoré sa oplatí opraviť“ výrazom „luxusné alebo prestížne hodinky“ ..... II - 5894

O druhej výhrade založenej na skutočnosti, že Komisia neposúdila oddelene trh opravy a údržby hodiniek a trh náhradných dielov ..... II - 5895

— O preskúmaní trhu náhradných dielov ..... II - 5896

— O preskúmaní trhu opravy a údržby ..... II - 5907

3. O porušení článku 81 ES ..... II - 5912

Tvrdenia účastníkov konania ..... II - 5912

Posúdenie Všeobecným súdom ..... II - 5914

4. O porušení článku 82 ES. . . . . II - 5918

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 5918

Posúdenie Všeobecným súdom. . . . . II - 5919

5. O posúdení dostatočného záujmu Spoločenstva na pokračovaní vyšetrovania . . . . II - 5921

Tvrdenia účastníkov konania . . . . . II - 5921

Posúdenie Všeobecným súdom. . . . . II - 5922

O trovách. . . . . II - 5930